

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXVII. letnik.

V Ljubljani, april 1910.

IV. zvezek.

Bela nedelja.

1. Krščanski mir.

Mir vam bodi!

Jan. 20, 19.

Evangelij današnje nedelje nam sporoča jako sladak, prijeten pozdrav, pozdrav miru. Ta mir so oznanjevali angeljski kori na betlehemskih livadah tedaj, ko se je rodil v preprostem hlevcu Zveličar sveta. Ta mir je oznanjeval Gospod Jezus Kristus za časa svojega pozemeljskega življenja in trpljenja. Kot srednik med Bogom in človeštvom je stopil Odrešenik sveta na sv. križ zato, da bi povrnil padlemu človeštvu izgubljeni mir. Ko je bilo delo odrešenja končano, ko se je od mrtvih vstali Zveličar sveta v prvič prikazal svojim učencem, jih je zopet pozdravil z lepimi besedami: *Mir vam bodi!* Mir je sad delovanja včlovečene Modrosti, je pa tudi sad vaše vere, predragi, in sad vaših dobrih del. Vse to, kar je storil Jezus za nas, in vse to, kar storimo mi za Jezusa, nima drugega smotra kakor zagotoviti nam mir na tem svetu in večno srečni mir v večnosti. Da, mir Kristusov bodi z vami, predragi; mir naj vlada v vašem srcu, nič naj ne moti miru vašega duha; mir naj bo v vaših družinah, v katerih naj vlada sloga; mir naj vlada v celi župniji; mir naj vlada v Cerkvi, v kateri naj neha vsako očitno in prikrito preganjanje. Toda kaj? *Pričakovali smo miru, pa ni nič prida.* (Jer. 8. 15.) Da, mir, katerega svet daje, je goljufivi mir, ker prikriva sovraštvo in maščevalnost. Oh, ko bi vsi kristjani hoteli spoznati in okusiti sladkost miru Jezusovega, tedaj bi storili tudi vse, da bi ostal trajno med

njimi blagodejni ta mir. Željo po tem Jezusovem miru, predragi, želim obuditi v vaših srcih, zato vam hočem danes pokazati: I. Kako visoko mora ceniti vsak kristjan krščanski mir. — II. Sredstva, katerih se mora posluževati, ako hoče doseči ta mir.

I. Kaj pa je sploh mir? Sv. Avguštin nam odgovarja na to vprašanje, ko pravi: „Mir je popoln red. Kakor je greh nered, upor, ki uničuje notranje življenje in ščuva naše čute zoper razum in tega zoper Boga, tako more vladati mir le tam, kjer je vest čista in prosta sleherne hudobije.“ — Ali pa je mir, predragi, velika dobrota? Gotovo, nezmerno velika dobrota je to. Da je temu res tako, nam priča sv. evangelij. Bilo je na Veliko noč, na dan vstajenja Gospodovega. Apostoli so kljub temu, da so jim žene, ki so šle k grobu Zveličarjevo truplo mazilit, prinesle veselo novico, da je Gospod vstal od mrtvih, ostali vendarle skriti in zaklenjeni; to tem bolj, ker se je zovoljno raztrosila novica, da so oni ukradli mrtvega Jezusa. Vsi plašni in zbegani so zbrani apostoli, ko nenadoma stopi od mrtvih vstali Zveličar med nje in jih pozdravi s pozdravom: *Mir vam bodi!* Vprvič vidijo apostoli od mrtvih vstalega Zveličarja in on nima zanje pripravnejšega, bolj pomenljivega pozdrava kakor: *Mir vam bodi!* S temi besedami je hotel Jezus povedati, da je mir sad njegovega odrešenja, da je mir ono, kar je on s svojo predrago krvjo kupil. Zato so pa apostoli pozneje, ko so pisali krščanskim občinam liste, te vedno pričenjali s tem, da so kristjanom želeli miru. „Mir s teboj“ je bil pozdrav prvih kristjanov, ker so v besedi „mir“ zapopadeni vsi čudeži našega opravičenja. S tem, da je Zveličar pozdravil svoje učence z besedami: *mir vam bodi!* jih je hotel zagotoviti, da sledi zdaj postavi strahu postava milosti in ljubezni, da so se spravila nebesa z zemljo, človek z Bogom, da je nehala razlika med judom in paganom, da je padel zdaj zid, ki je ločil človeštvo. Zato pa pravi sv. Pavel: „Zakaj on je naš mir, kateri je iz obeh — (judov in paganov), eno storil, in je podrl srednjo steno pregraje, sovraštvo po svojem mesu.“ (Ef. 2, 14.) Tega miru pa Jezus ni le želel svojim apostolom, marveč ga jim je tudi podelil, ker je bil ta mir njegova lastnina in sad njegovega trpljenja in njegove smrti. Zato je pa že pred svojim trpljenjem rekel svojim učencem: *Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svet daje, vam jaz dam.* (Jan. 14, 27.) — Ko je pa Jezus po vstajenju pozdravil

svoje učence z besedami: *Mir vam bodi*, tedaj jim je pokazal svoje rane, svoje roke in svojo stran. Hotel je Gospod svoje učence s tem poučiti, da moramo, ako hočemo postati deležni izredne dobrote miru, trpeti, zakaj mir, katerega nam Gospod daje, ni tak, kakršen je mir, ki nam ga svet daje. Mir, katerega nam daje svet, je goljufiv, kakor je bil goljufiv Judežev poljub, je neusmiljen, kakor je bilo neusmiljeno Kajnovno srce, je navidezen, kakor pobeljen grob. Srce posvetnjakov je nemirno, ker vlada v njem poželjivost, katera nikdar nima zadosti, ker je nenasitljivo. Srce posvetnjakov je nemirno kakor je nemirno morje. Moj mir pa — je hotel reči Kristus — je pravi in pristen mir, ker je posledica vdanosti v voljo nebeškega Očeta, vsled katere sem umrl zadostilne smrti na križu. Sprejmite ta mir kot največjo dobroto, katero vam le morem dati na tem svetu.

Ali ni vse to že zadosti vzroka, da ljubimo ta mir, in da si prizadevamo pridobiti si ga? Da bomo pa še bolj ljubili mir in se zanj še bolj prizadevali, preišljujmo čudezne učinke Jezusovega miru, katere so na sebi občutili apostoli. Apostoli so bili poprej boječi, žalostni in nepogumni. V vrtu Gezemani so zapustili svojega učenika in so sramotno zbežali, bali so se besne jeze in maščevalnosti Jezusovih sovražnikov, katerim je zdaj tembolj rasel pogum, ker se jim je posrečilo umoriti njega, ki so ga tolikanj sovražili. Vrtu tega so izvedeli, da je Jezus od mrtvih vstal; bali so se tedaj tudi njega, bali so se, da bo on njih sramotni beg, njih bojzljivost ostro grajal, ali celo kaznoval. Kakor hitro pa jih pozdravi od mrtvih vstali Zveličar z besedami: *Mir vam bodi*, so oni kakor izpremenjeni. Njih strah je prenehal, njih žalost je minula in v doslej žalostna srca se je vrnilo veselje in z veseljem tudi upanje. — „Učenci so se tedaj obveselili, ker so videli Gospoda.“ (Jan. 20, 20.) Taki so sladki sadovi, katere rodi v duši mir Kristusov. Naša duša je ogrnjena v temo zmot; trpinči jo zavoljo njenih grehov pekoča vest, plaši jo negotovost glede naše večnosti; žalijo jo križi, težave in bridkosti. Krščanski mir pa jo dela veselo, ker je mir — po besedah sv. Avgušтина — pokojnost duha, ki daje duši zaupanje v božje usmiljenje; preprostost srca, katerega želje urejuje; vez ljubezni, ker kroti jezo in dela, da ljudje spoznavajo, da so bratje med seboj. Tega veselja, katerega rodi krščanski mir, ne morejo zatreti ne preganjanje, ne uboštvo, ne bridkosti življenja. To nam pričajo apostoli, ki so šli veseli izpred zбора, „ker so

bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti“ (Dj. ap. 5, 4.); to nam priča apostol narodov, sv. Pavel, ki piše: „Poln sem tolažbe, preobilno veselja imam pri vsi naši nadlogi“ (2. Kor. 7, 4.); to nam priča življenje svetnikov, katerim njih notranjega miru in veselja ni mogla skaliti nobena nadloga. Iz tega tedaj spoznamo, predragi, kolike vrednosti je krščanski mir. Ako pa je ta mir tolike vrednosti, ali ga potem ne bomo visoko cenili, ali si ne bomo nad vse prizadevali, da ta mir pridobimo in da ga ohranimo?

II. Kaj moramo tedaj storiti, da zadobimo Kristusov mir in da ga ohranimo? a) Sredstvo, s katerim si zadobimo neprecenljivi zaklad miru, nam je pokazal Gospod sam v današnjem nedeljskem evangeliju. Potem, ko je Gospod pozdravil svoje učence z besedami: „*Mir vam bodi!*“ — je v nje dihnil in jim rekel: *Prejmite Svetega Duha. Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.* (Jan. 20, 22, 23.) Zakrament sv. pokore je torej ono sredstvo, vsled katerega dobimo pravi, krščanski mir. Zakrament sv. pokore je nepopisljiva dobrot, ki nam daje mir z Bogom, mir z nami samimi in mir z bližnjim.

Mir z Bogom. — Vsled greha postanemo sovražniki božji in Bogu nezmerno zoperni. Že Job vpraša: „Kdo se mu je ustavljal in je mir imel!“ (Job, 9, 4.) Kakor Kajn nosi grešnik kamorkoli gre na sebi znamenje božjega prokletstva in v vsaki stvari vidi sovražnika, ki ga hoče kaznovati. Bog bi lahko poslal zoper grešnika stvari svojega stvarstva, da bi se maščevale nad njim, toda navadno Bog grešnike že s tem zadosti občutljivo kaznuje, da jim njih vest in njih grehi ne dajo miru. — Zakrament sv. pokore pa nam ugasi pekočo našo vest, nas spravi zopet z Bogom, ki nas kot usmiljen oče ljubeznivo zopet sprejme za svoje otroke. Zavest pa, da nas Bog zopet ljubi in varuje, povzročuje v naših srcih zopet mir.

Mir s samim seboj. — Grešniki so sužnji svojih lastnih strasti; njih življenje je polno nemiru in nepokoja. Trpinči jih častihlepnost, katere nikdar ne morejo zadovoljiti; skopost, ki nima nikdar zadosti; nečistost, ki se nikdar ne nasiti; jeza, ki jih vedno grize; sovraštvo, ki jim nikdar ne da pokoja. Morda se hlinijo, da so mirni, da so zadovoljni, toda to ni res. Oni pravijo: „Mir, mir! pa ni miru.“ (Jer. 6, 14.) Zakaj ga ni? Zato, ker „hudobni nimajo miru, pravi Gospod.“ (Iz. 48, 22) Kakor hitro

pa pride po vredni spovedi milost božja zopet v srce, nehajo v njem viharji strasti in zopet nastopi mir.

Mir z bližnjim. — Pri spovedi se mora odložiti vsaka želja, vsako hrepenenje po maščevanju. Po spovedi postane revež bolj vdan v voljo božjo, bogatin bolj radodaren in hlapec in delavec bolj zvest. Po spovedi zopet veselo nosimo svoje križe in težave, starši postanejo bolj skrbni za vzgojo svojih otrok; in podložni zopet radovoljno in veselo ubogajo svoje predstojnike. Oh, ko bi ljudje bolj pridno in bolj vredno prejemale zakrament sv. pokore, bili bi bolj srečni, bolj zadovoljni, bolj mirni, vrnil bi se nazaj v človeško družbo red, sloga in mir.

b) Kaj pa, ako se po spovedi zopet vzdignejo viharji skušnjav in nam prete zopet ugonobiti v naših srcih oni trojni mir, o katerem sem vam ravno zdaj govoril? Kako si bomo tedaj mir ohranili?

Na to vprašanje nam odgovarja zgled apostolov. Apostoli so imeli duri svojega zbirališča zaklenjene. Tako bomo ohranili tudi mi mir, ako imamo duri naše duše zaklenjene; to je, ako čujemo nad svojimi počutki. — Apostoli so bili zbrani v molitvi. Tako moramo tudi mi ljubiti molitev, ako hočemo ohraniti mir svoje duše. Kardinal Hugo kaj lepo pravi: „Molitev je ščit duše. Kakor vojak, dokler je v vojski, ne sme odložiti ščita; tako tudi človek, dokler živi — življenje je vojska — ne sme odložiti ščita molitve.“ — Pa tudi sv. Tomaž nam daje za ohranitev miru kaj lep nauk. Ako hočeš ohraniti krščanski mir, časti prav pridno presveto Srce Jezusovo. Sv. Tomaž namreč ni bil takrat pričujoč, ko se je Gospod v prvič prikazal svojim učencem. Njegove duše so se lotili dvomi, postal je nemiren. Ko se pa dotakne strani Jezusove, pride toliko veselje, tolika sreča v njegovo srce, da glasno prizna: *Moj Gospod, moj Bog!* — Zatecimo se tudi mi, ako nas zalezujejo sovražniki naših duš, k zvestemu Srcu Jezusovemu in ostali bomo v čednosti stano-vitni in nič nam ne bo moglo vzeti onega miru, katerega nam je prinesel Gospod Jezus Kristus.

Spoznali smo, predragi, kolike vrednosti je krščanski mir; prizadevajmo si torej, da ta mir zopet dobimo, ako smo ga izgubili, in da ga trajno ohranimo v svojih dušah, da uživamo že na tem svetu mir in kedaj večni mir v nebesih. Amen.

P. Engelbert Pollak.

2. Vzroki nevere.

Ne bodi neveren, temveč veren.
Jan. 20, 27.

Tekom treh let, ko je Jezus učil in delal, je videl pač sv. Tomaž z drugimi apostoli vred vse čudeže, katere je Jezus delal, slišal vse njegove nauke. Da, celo sam je tudi čudeže delal v imenu Jezusovem. Ako pomislimo tudi, da je Jezus že naprej napovedal svoje trpljenje in grozno smrt, mora se nam neverjetnost Tomaževa, o kateri govori današnji evangelij, čudna zdeti. Kaj je zapeljalo Tomaža v toliko trdovratnost? Najbrže je imel vse drugačne misli o poklicu Zveličarjevem na zemlji, zato njegovega trpljenja in smrti ni mogel prav umeti. Ko je videl vse to, pozabil je na njegove nauke in čudeže, postal je zbeگان, misleč si: „Morda pa le ni bil Mesija? Je bil slepar?“ Zato ni več mislil na vstajenje, zato je bil zopet zbeگان, ko so mu apostoli povedali, da je Jezus vstal in jim ni veroval.

Omahljivost Tomaževa je Jezusa bridko žalila; zato mu je rekel očitajoče besede: „Ne bodi neveren, temveč veren!“ Mnogo bolj nego Tomažu se sme zameriti neverjetnost v verskih stvareh v sedanjih časih, ko je resnica krščanstva spričana po skoro dvatisoč letni zgodovini, ki ni nič drugzega nego en sam velikanski nepretrgan dokaz resnice krščanstva. Ta dokaz pa tekom let ni izgubil svoje dokazilne moči in veljave, temveč je tem močnejši, čim starejši je. Pa vendar, koliko jih je, ki še sedaj omahujejo ob veri sem in tje, kakor nekdanji apostol Tomaž, ki skušajo celo vse utajiti, uničiti, kakor bi jim bilo vse to na poti, kakor bi sami vse bolje vedeli nego Bog? Odkod to? Navedem in raztolmačim naj vam tri notranje vzroke nevere: 1. mlačnost 2. strast, 3. domišljavost.

1. Prvi vzrok nevere je mlačnost. Vera je nadnaravna luč, je dar milosti, od Boga vlita čednost. Katekizem imenuje vero „nadaravno luč“. Kakor naravna luč sveti onim, ki v temi hodijo, tako nam sveti luč sv. vere v temi tega sveta na vseh naših potih, da ne pademo v brezdno. Ker pa je vera luč, zato se mora gojiti. Da se ohrani luč v svetilki, mora se od časa do časa priliti olje; ako pa to izostane, je luč vedno manjša, slednjič pa ugasne. Enako je z nadnaravno lučjo vere v naših srcih. Ako se luč ne goji in hrane ne dobiva, je vedno manjša, slednjič

pa ugasne. A kaj je hrana luči sv. vere? Ta hrana je: molitev, poslušanje božje besede, sv. maša in prejemanje sv. zakramentov. Kdor rabi ta sredstva, je lahko zagotovljen, da od vere ne bo omahnil, četudi mu odzunaj žugajo nevarnosti. Mislimo na mučence! Kje so dobili otroci in starčki, možje in žene toliko moč, da so premagali vse, tudi najbolj grozne muke? V trdni veri! A vero so gojili z molitvijo, s sv. zakramenti, z božjo besedo. S tem podprti so ne le srčno, temveč celo z veseljem vse prestali. O prvih kristjanih pravi ap. dej. (2. 42.): „Bili so pa stanoviti v nauku apostolov in združeni v lomljenju kruha in v molitvah,“ t. j. poslušali so nauk apostolov, molili, sv. zakramente prejeli. Vse to je luč vere tako netilo, da je kakor plamen žarela v njih srcih in celo najhujše muke mogla premagati. — Mislite si pa človeka, ki opusti vsa ta sredstva, molitev, pridige, sv. zakramente. Jeli mogoče, da si ohrani trdno, živo vero? Nikakor ne! Vera je dar božji. Bog ga vzame tistemu, ki ga ne zasluži. Polagoma gre nazaj, vedno slabše brli, nazadnje ugasne. To se je pokazalo kot resnica že v neštevilnih slučajih.

Glejte, tu imate en razlog, zakaj jih mnogo izgubi vero. Bili so pošteni, verni, a tekom let se je vse skadilo, ker luči vere niso gojili z molitvijo itd. Čim bolj so opuščali molitev in druga sredstva verskega življenja, tem globlje so padali.

2. Drugi vir nevere je **strast**. Ako že sama mlačnost v dobrem človeka spravi v toliko nevarnost, kaj bi ga ne ukončala strast? Razlog je lahko umeven. Vera terja od človeka, da brzda vse svoje počutke in je v neprestanem boju sam s seboj. Ako pa se človek strasti vda, kako bi mogel ljubiti vero, ki ga obsoja? Ni mogoče! Nasprotno — v njem se zaredi neka mržnja do vere, in skuša jo zatreti, sam sebe prepričati, da ima on pravo, a vera da je laž. Kakor hitro pa človek mrzi vero, in se je izkuša iznebiti, takoj išče tudi razlogov, da bi opravičil svoje postopanje. Dvome zbuditi seveda ni težko. Dvomi se lahko o vsaki stvari, celo o samem sebi. Ker pa vera ni le v spoznanju, temveč tudi v volji, zato človek ne veruje, naj resnico še tako dobro spozna, in sicer zato ne veruje, ker sploh noče verovati, ker je volja njegova popolno pokvarjena. Iz tega nam je umevno, da je največkrat strast, n. pr. pijančevanje, skopost, igranje, nečistost itd. glavni vzrok omahljivosti v veri, in naposled popolne nevere. Strast pohlepnosti po denarju je zapeljala Judeža, da je odpadel od vere. Nečista strast je zapeljala kralja Henrika VIII.,

da je odpadel z vsem angleškim narodom. Kak vpliv ima strast igranja za denar na vero, pričajo igrališča n. pr. Monte Carlo in Nizza, kjer jih je že na stotine obupalo in se usmrtilo. Strast človeka tako oslepi, da nič več ne vidi in ne sliši, da se na Boga niti spomniti več ne utegne. Naravna posledica vsake strasti je nevera. Strast, naj si bo katerakoli, se z vero tako malo sklada, kakor tema z lučjo. Ena se mora umakniti. Sv. Pavel pravi: „Quae societas luci ad tenebras? Quae conventio Christi ad Belial?“ (II. Cor. 6, 14, 15.) „Kakšno tovarištvo ima luč s temo? Ali kakšno družbo Kristus z Belialom?“

Tako je bilo in tako bo. Večina nevernih je izgubilo vero zaradi strastnega življenja. In ako se dobe taki, ki dvomijo o verskih resnicah ali jih zanikajo, treba je, da se prav ume njih govorjenje in postopanje, pogledati njih življenje. In potem lahko pravimo o njih: „Hinc illae lacrimae!“ Kristus je rekel Nikodemu: „To je pa sodba, ker je luč prišla na svet, pa so ljudje bolj ljubili temo nego luč; zakaj njih dela so bila hudobna“ (Jan. 3. 19.) Kakor človek, ki vztrajno, krepostno živi, gotovo tudi zvesto vztraja v veri; tako človek, ki se strastem vda, začne takoj v veri omahovati, in jo utegne popolnoma izgubiti.

3. Tretji vir nevere je *domišljavost* o znanju. V kolikor je napuh tudi strast, velja o napuhu to, kar sem rekel o strasteh sploh. A napuh je tako posebna strast, da je treba tudi posebej o njem izpregovoriti. Znano vam je, da vera, ker je nadnaravna, uči nekatere resnice, katerih s samim umom ni moč umeti, ker so skrivnosti. Tu mora človek svojo pamet podvreči. Kdor pa misli, da sam vse najbolj ve, da je nad vsako vero, ta vse zavrže, kar se z roko ne prime, ali vsaj z očmi ne vidi. Ponos učenosti torej ni le vir krivih ver, temveč tudi vir nevere. To spričuje vsa cerkvena zgodovina. Koliko jih je ta ponos zapeljal v krive vere! Koliko jih je po tej poti zabredlo v brezverstvo, racijonalizem ali v materijalizem! (Döllinger, Schell, Reusch, Friedrich itd.) — Poudarja se rado, da temeljiti naravoslovci ne morejo ostati verni, ker je naravoslovska veda veri naravnost nasprotna. A to je laž. Nobena veda v naravoslovju ne stoji z vero v protislovju. Dokaz zato so nam verni učenjaki: Kopernik, Kepler, Ampère, Neuton. Kako to, da pa so drugi postali neverni? Ne znanje, temveč napuh človeka stori nevernega. Niso posegli pregloboko, temveč preplitvo, zato so odpadli od vere.

Ponos na svoje znanje je torej že po svoji naravi nevaren veri. Vera je krščanska krepost; ohraniti se more torej le s pomočjo dejanske milosti. A „Bog ponižnim daje svojo milost, napuhnjenim pa se ustavlja.“ Napuh ovira milost, zato je nevaren. „Napuh hodi pred padcem.“

Sv. Janez pravi: „To je zmaga, ki svet premaga, naša vera.“ Molite, da si ohranite močno, trdno vero, s katero boste premagali vse ovire v svojem življenju. Z „oklepom vere in ščitom upanja“ moremo srečno priti skozi svet, ne pa kakor trst, ki ga veter maje brez trdne vere, omahljivi v vseh nazorih. Da to dosežete, varujte se mlačnosti, strasti, napuha zaradi znanja. Mlačnost pripravlja nevero, strast in napuh jo dopolnjujeta. Temu nasproti naj bo srce čisto, kakor kristal, ki se v njem krasno žari solnce božje milosti, in p o n i ž n o, in pripravljeno vse pretrpeti, da zmaguje s Kristusom za Kristusa. Amen.

† J. Benkovič.

Praznik Marijinega oznanenja.

Homilija.

Glej! dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi. Luk. 1, 38.

Gospod Bog je angele in pozneje naše prve starše postavil na poskušnjo. Mnogi angeli so se uprli Bogu in Bog jih je tisti hip pahnil v pogubljenje. Človeka pa, ki je bil meso, ni takoj zavrzel, marveč usmilil se ga je in mu obljubil Odrešenika. Obljubil ga je, a ni ga poslal takoj. Adam je živel nad 900 let, delal ostro pokoro, a ni dočakal odrešenja, prej je legel v grob. Očaki in preroki so hrepeneli po Odrešeniku, Bog ga jim je napovedoval opetovano, a vsi so legli v grob, ne da bi učkali odrešenja. Vsaka Izraelska žena je živela v sladki nadi, da morda rodi Zveličarja sveta, zato je vsaka, ki je ostala brez otrok, se čutila jako nesrečno in zapuščeno od Boga.

Ena pa je bila izvoljena za Odrešenikovo mater, ki tega ni pričakovala, ki je Bogu obljubila deviško čistost in je na današnji dan prejela iz nebes veselo sporočilo, da bo spočela od Sv. Duha in rodila sinú, ki bo rešil Izrael njegovih grehov. Visoka je skrivnost današnjega praznika. Premišljujmo jo na podlagi evangelija.

Ko so se izpolnili časi in se je človeštvo popolnoma prepričalo svoje onemoglosti in pričakovalo rešitve le odzgoraj, pošlje gospod Bog poslanca na zemljo z veselim naznanilom. Kdo je ta poslanec? *Poslanec je bil angel Gabriel.* (Luk. 1, 26.) Bog je poslal angela, enega izmed nebeških duhov, ki so bili ustvarjeni pred človekom, ki v dostojanstvu visoko nadkriljujejo človeka, ki so prijatelji božji in vedno gledajo obličje božje, zato ker se niso izneverili Bogu, kakor človek. Poslan je bil angel, toda ne angel navadne vrste, marveč nadangel, ki je postavljen nad tisočere druge angele; nadangel, čigar veličje razodeva njegovo ime Gabriel, t. j. moč božja. Prišel je oznanit delo, ki razodeva moč božjo v najjasnejši luči, delo božje vsemo-gočnosti, ki je višje od stvarjenja sveta. Lažje si predstavljam, da je Bog vse ustvaril iz nič kakor, da je sam postal stvar, stvar pa njegova mati. In vendar smo poučeni, da je druga božja oseba postala človek, Marija pa božja mati. Tudi angeli niso umeli tega; zatorej so zahrepeneli videti to skrivnost in jo ponižno molijo, dasi po njej niso bili povikšani angeli, marveč otroci zemlje.

Kam je bil poslan angel? Sveta dežela je bila takrat razdeljena v tri dele, Judejo, Samarijo in Galilejo. Galileja je bila najvišje proti severu, že blizu vznožja visokega Libanonskega gorovja. Ondi je bilo mestece, Nazaret po imenu, zaničevano od judov („More li iz Nazareta kaj dobrega priti?“), in v tem gorskem mestecu mala vbožna hišica, v kateri je stanovala siromašna hči Izraela, sicer iz kraljevega rodu Davidovega, zategadelj bolj zaničevana in nepoznana pred svetom, od vekomaj pa znana Bogu, ki je njo, — najsvetejšo in najčistejšo izmed vseh Adamovih hčerá — izbral za mater svojemu Sinu.

K tej devici pride nadangel Gabriel, ponižno se ji pokloni, bodoči kraljici nebes in zemlje, in jo obsipa s takimi hvalnicami, da je ponižna in boječa devica vsa prestrašena. *Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj, blažena si med ženami. Ne boj se Marija, ker milost si našla pri Bogu. Glej, spočela boš v svojem telesu in rodila sina in njegovo ime imenuj Jezus.* — Milosti polna si devica, niti madeža izvirnega greha ni nad teboj. Med vsemi ženami si ti najbolj blažena žena, ker v tebi se družijo deviška nedolžnost z materinsko častjo.

Marija prestrašena vpraša: *Kako se bo to zgodilo, ker ne poznam moža?* Čujete li, dragi verniki, iz Marijinih ust samih,

da ona ne pozna moža? Je sicer zaročena z Jožefom, ali nima zakonskega občevanja z njim. — *Sv. Duh bo prišel nad te in moč Najvišjega te bo obsenčila: zatorej bode Sveto, ki bo rojeno iz tebe, imenovano Sin božji.* Ne boš spočela naravnim potom kakor druge žene, marveč spočela boš od Sv. Duha; rodila boš ne le človeka, marveč njega, ki je Bog in človek skupaj. Ne boj se za svoje devištvo, o nevesta Sv. Duha! Morejo li solnčni žarki omadeževati steklo, skozi katero posijejo? Še manj more tebe omadeževati božje materinstvo; božje dete te bo le še bolj očistilo in posvetilo. Sporočilo, ki ti ga prinašam iz neba, zdi se ti neverjetno in neumljivo; glej, tudi Elizabeta, tvoja teta, ki je bila nerodovitna do sive starosti, je spočela na stare dni, ker pri Bogu ni nobena reč nemogoča. —

Poslanec je končal poročilo, skrivnost je oznanjena, sedaj je na tebi, o sv. Devica, da privoliš v sklep presv. Trojice. Tedaj vsklikne sv. Bernard: „O mogočna Devica! V tvojih rokah je sedaj naša usoda; od tvojega odgovora zavisi rešitev vesoljnega človeštva. Odpri svoja deviška usta in izreci zveličavno besedo. Glej, angel čaka te besede, ker čas je, da se vrne k Bogu, ki ga je poslal. Te besede čaka oče Adam z vsemi svojimi otroci, ki objokani vzdihujejo v tej solzni dolini. Vesoljno človeštvo je na kolenih pred teboj. Marija, z eno besedo moreš rešiti izgnane Evine otroke, tolažbo vliti v njihova srca. Izgovori tedaj to besedo in sprejmi božjo besedo v svoje naročje.“

Marija odpre blažena svoja usta in reče: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi.“ Tedaj se odpre nebo, oblaki se raztrgajo in Beseda je postala meso in je prebivala med nami. O mogočna beseda, ki je Sina božjega privabila na svet! — V začetku sveta je rekel Bog: *Bodi svetloba in bila je svetloba.* Z Marijino besedo pa je nastala nova luč, ki je razpršila temo zmote in pregrehe.

Vsak dan nas zvon spominja skrivnosti Marijinega Oznanenja. Zgodaj v jutro, ko morda še počivamo na svojih ležiščih, se oglasi zvon v visoki lini in nam kliče v spomin pričetek našega odrešenja. Opoldne, ko smo sredi našega dnevnega dela, se zopet oglasi zvon in mi odložimo delo, sklenemo roke in pozdravljamo Devico Marijo, ki nam je rodila Jezusa. In ko se nagne dan in mrak lega na zemljo, zopet zadoni iz visokega stolpa in mi s hvaležnim srcem ponavljamo besede nadangela Gabriela in pozdravljamo presveto Devico.

Zgubljeni bi bili, da ni Marija pritrdila nadangelovim besedam. Toda pomislimo, kako žrtev je prevzela Devica Marija, ko je privolila v božje materinstvo. Sicer je postala kraljica nebes in zemlje, je bila povišana nad angele in vse stvari, a ponižna dekla Gospodova takrat ni mislila na te časti, marveč imela je pred očmi žrtve, ki bodo združene z božjim materinstvom: vso skrb, vse stiske in morje bridkosti, ki bo napolnilo njeno srce. Vdana v voljo Najvišjega, prevzame vse to gorje, postane mati božja, obenem naša mati, druga Eva, ki nam je s svojo pokorščino odprla nebo, zaprto po nepokorščini prve matere Eve.

Jezus Kristus je po mesu naš brat, Marija naša mati in mi smo Marijini otroci. Otroci so podobni svojim staršem, tudi mi moramo biti podobni Mariji, naši materi. Posnemajmo jo v njenih lepih čednostih, ljubimo kakor ona, samoto, molitev, srčno nedolžnost, ponižnost, vdanost v voljo božjo, ljubezen in požrtvovalnost. Na tem nas bo Marija spoznala za svoje otroke in bo za nas skrbela v življenju in smrti, dokler nas vseh ne zbere krog sebe — dobra mati — svojih otrok. Amen.

P. H. S.

Druga nedelja po veliki noči.

1. Cerkvena hierarhija.

Jaz sem dobri pastir in poznam
svoje ovce. Jan. 10, 14.

One sv. može stare zaveze, ki so bili predpodobe Zveličarja: Abrahama, Izaka, Jakoba, egiptovskega Jožefa, Mozesa, Davida. imenuje sv. pismo pastirje, in sicer pastirje v prenešenem pomenu, t. j. učenike, vodnike družin in celih rodov. Pastirja imenuje sveto pismo stare zaveze tudi Zveličarja samega pri preroku Ezechielu (34, 22). Pastirja se je imenoval naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus, pastirja, ki pozna svoje ovce in one poznajo njega.

Po svoji smrti in vstajenju se je vrnil h gospodarju hleva in črede, k svojemu Očetu v nebesa: ni pa pri tem pustil črede brez pastirja. *Pasi moje ovce, pasi moje jagnjeta*, je rekel Petru, svojemu nasledniku v pastirstvu. Kakor je Oče mene poslal za pastirja, tako jaz vas pošljam, je govoril apostolom. Ustanovil je s tem višjepastirsko službo v sv. katoliški Cerkvi.

Pomudimo se danes pri tem in pogledjmo ustanovno pismo te službe ter razmerje med pastirjem in čredo.

1. Pametnega življenja si ne moremo misliti brez reda v človeški družbi, reda ne brez podrejenja, podrejenja ne brez odvisnosti, odvisnosti ne brez pokorščine, pokorščine ne brez oblasti, oblasti ne brez nositelja, zastopnika oblasti, ki ima pravico ukazovati. — Kakor ni otroka brez staršev, učenca ne brez učnika, družine ne brez družinskega očeta ali matere, občine ne brez župana, države ne brez oblastnika v njej, tako ne more biti velika družba, ki jo imenujemo katoliško Cerkev, brez poglavarja. Tudi v katoliški Cerkvi je Bog, je Gospod Jezus Kristus ustanovil neizpremenljiv red in podrejenje in odvisnost in pokorščino nasproti tistemu, kateremu je govoril: „Ti si Peter (skala) in na to skalo bom zidal svojo Cerkev in peklenska vrata je ne bodo premagala. Tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva; kar boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih, kar boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih. Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce.“

Te besede beremo v pooblastilnem pismu, v katerem je Kristus Petra in njegove naslednike imenoval poglavarje svoje sv. Cerkve. In ker poglavar ne more vsega sam urediti, ne more povsod biti, vsega sam storiti, zato je gospod Petru dal pomočnikov v drugih apostolih in učencih, poglavarju Cerkve podložne mu sodelavce, škofe in mašnike. V ustanovnem pismu sv. Cerkve beremo o njih in njihovi službi: „Kakor je Oče mene poslal, tako jaz vas pošljem. Pojdite in učite vse narode in krščajte jih v imenu Očeta, Sina in Sv. Duha. Učite jih izpolnjevati vse, kar sem vam zapovedal.“

Ko se je začela širiti sv. Cerkev, škofje in mašniki s svojim poglavarjem vred niso mogli več sami zmagovati pastirskega dela. Že v apostolskih časih so tedaj izvolili pomočnike diakone, med katerimi je bil eden prvih sv. Štefan.

Glejte, to trojno stopnjo pastirske službe v sv. Cerkvi imenujemo hierarhijo, kojo božjo ustanovitev je kot verski nauk označil sv. Tridentinski zbor z besedami: Ako bi kdo trdil, da v katoliški Cerkvi ni božje ustanovitve hierarhija, ki obstoja iz škofov, mašnikov in dijakonov, bodi izobčen. (Sess. 23, 6.)

Tudi v božjem kraljestvu je tedaj kakor v kraljestvih tega sveta višja oblast; njene nositelje pa imenuje Jezus Kristus sam pastirje svoje črede. (Mat. 16, 18.) Tem pastirjem je dal Jezus oblast, ko je rekel: „Meni je dana vsa oblast, v nebesih in na zemlji. Kakor je Oče mene poslal, tako jaz vas pošljem, Kdor

vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje mene zaničuje, kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, ki me je poslal.“ (Luk. 10, 16.)

Glejte tako se glasi pooblastilno pismo nositeljev in izvrševavcev božje moči in volje v sv. katoliški Cerkvi.

II. Pogledjmo sedaj njihovo službo v izvrševanju božje volje. V pooblastilnem pismu so natančno označene dolžnosti in pravice pastirjev božje črede.

Prva dolžnost in pravica je leta: „Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangelij vsaki stvari.“ (Mark. 16, 15.) Torej vsem ljudem, kraljem ravno tako kakor podložnim, učenim kakor preprostim, bogatim in ubožcem naj oznanujejo isti evangelij, „ter jih uče, vse izpolnovati, kar jim je zapovedal“. Papež, škofje in njihovi pomočniki v oznanovanju evangelija imajo dolžnosti pa tudi pravico, dano jim od Boga, učiti vse ljudi brez razločka in terjati, da človeštvo izpolnuje po evangeliju razodeto božjo voljo. Kolika odgovornost čaka tedaj pred Bogom tiste, ki ovirajo, zabranjujejo oznanjevanje evangelija, s tem da preganjajo njegove oznanjevalce: Bog hoče, da bi bil kmalu en hlev in en pastir: gorje jim, ki kakorkoli ovirajo to božjo voljo s tem, da pastirjem delajo zapreke ali pa ovce odvrtačajo od pastirjev.

Druga pravica in dolžnost pastirjev Kristusove črede je voditi ovce na pašo t. j. deliti jim sv. zakramente in druge zveličavne milosti. „To delajte v moj spomin,“ je rekel Jezus pri zadnji večerji, ko je posvetil kruh in vino ter je oboje dal vžiti apostolom. „Prejmite Sv. Duha! Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni, in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ Zato imenuje sv. Pavel duhovne pastirje „služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnosti“. (1. Kor. 4, 1.) Služabnik more biti dober ali slab, služabnik ostane vseeno, dokler je gospodarjeva volja; delivec, oskrbnik njegovega premoženja je lahko zvest ali nezvest, in ostane oskrbnik, dokler je gospodarju po volji. Glejte isto velja tudi o služabnikih Kristusovih, o delivcih, oskrbnikih božjih skrivnosti. Ne po osebni svetosti, ampak po svoji službi so duhovniki božji namestniki in v tem zmislu moramo vzeti Jezusove besede: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje, kdor vas posluša, mene posluša.“ Po tem izreku se ravna tudi razmerje med pastirjem in čredo.

III. Tudi pastir, tudi duhovnik je izpostavljen nevarnostim zmote: saj je tudi on slabostim podvržen človek. To je resnica, ki more in mora vsakega duhovnika opominjati k ponižnosti, pa

tudi navdajati s strahom, ker ve, kako dragocene zaklade nosi v prsteni posodi. Vsak duhovni pastir mora prav posebno vedeti za izrek sv. Pavla, ki pravi: da ko druge uči, (naj gleda), da sam ne bo zavržen. (1. Cor. 9, 27.) Dasi nevreden vsled človeških slabosti pa je duhovnik služabnik Kristusov, njegov nauk Kristusov nauk, in njegove besede niso več človeške, ampak božje besede, ter jih mora verno ljudstvo tudi kot take vzeti, in izpolnjevati.

Seveda sovražniki sv. Cerkve to taje in si prizadevajo z živo in pisano besedo ljudstvu dopovedati, da ni vse res, kar uče duhovniki, da so gotove čednosti le domišljija, gotove strasti le slabosti. cerkvene zapovedi le človeško delo, verske resnice le iznajdba duhovnikov itd. in se pri tem sklicujejo na življenje tega ali onega manjvrednega ali nevrednega duhovnika. O predragi, ako bi bil Bog hotel svoje nauke in zapovedi odvisne storiti od osebne svetosti in veljave svojih služabnikov, tedaj bi bil pač vero in Cerkev sezidal na slabo podlago in ne bi bil mogel reči: „Peklenska vrata je ne bodo premagala.“ Petra je imenoval skalo, na katero bo zidal svojo Cerkev, istega Petra, o katerem je vedel, da ga bo zatajil; vkljub temu ga je postavil za svojega namestnika, torej ne zaradi njegove svetosti, ampak zato, ker je taka bila njegova sveta volja. In ker je vedel, da je Peter slab človek, da bodo njegovi nasledniki tudi le ljudje, zato je rekel: „Jaz ostanem pri vas do konca sveta,“ to je, jaz bom takorekoč govoril iz vas moje besede, ki jih boste vi razlagali vernikom. Zato jim je poslal Sv. Duha, ker je vedel, da so njegovi služabniki le slabi ljudje, njihova služba pa je božja služba, za katero bi bila človeška moč in svetost preslaba.

Kako zelo se motijo torej tisti kristjani, ki sodijo vero in Cerkev le po njenih služabnikih! Jeli je zlata ali srebrna ruda zato manj vredna, ker jo spravlja na dan umazan in strgan rudar? „Ti si Peter, skala, in na to skalo bom zidal svojo Cerkev,“ je rekel Kristus. Na Petru, skali Cerkve, stoji apostolat, škofovsko čast in oblast, na apostolatu sloni navadno duhovstvo, na duhovstvo se opira družba vernikov, kakor piše sv. Pavel v listu do Efežanov: „Vi ste someščani svetnikov in domačini božji, zidani na stalo apostolov in prerokov: poglavitni vogelni kamen je sam Jezus Kristus, na katerem je vse zidovje sestavljeno in raste v sveti tempelj Gospodov.“ (Efež. 2, 19.)

Ako razdenemo temelj poslopju ali porušimo njegovo glavno zidovje, stebrovje, mora vkup pasti celo poslopje. Ako bi raz-

padlo duhovstvo po svoji hierarhiški vreditvi, bi morala razpasti tudi katoliška Cerkev. Iz tega lahko sklepate, po čem stremè tisti, ki z lažjo in obrekovanjem in zaničevanjem, s skrito in očito silo napadajo duhovstvo sv. katoliške Cerkve: ugonobiti hočejo Cerkev, ko skušajo podreti njene stebre.

Seveda se zastoj trudi. „Pri vas ostanem do konca sveta!“ je obljubil Gospod. „Če je tedaj Bog z nami, kdo je zoper nas!“ kličem s sv. Pavlom (Rim 8, 31.)

Seveda duhovnik je tudi človek, torej ga mora boleti, da mu svet dobro s hudim povračuje. Glej, iz ljubezni do tebe, o kristjan, je duhovnik zapustil svoj dom, starše, brate, sestre, se odpovedal mnogoteremu dovoljenemu veselju. Iz ljubezni do tebe žrtvuje svoj mir, svoje zdravje, svoje moči, svojo čast, da celo svoje življenje, po zgledu dobrega pastirja Jezusa, po besedah sv. Pavla, ki pravi: „Zakaj ko sem bil od vseh prost (in od nikogar odvisen), sem se storil vseh sužnjega, da bi jih več pridobil. Vsem sem vse postal, da bi vse zveličal.“ (1. Cor. 9, 19, 22.) „Želel sem sam preklet biti, za svoje brate“ (Rim. 9, 3.)

Glej, kristjan medtem ko ti delaš, trpiš in se boriš, drži duhovnik, kakor nekdanj Mozes, svoje roke kvišku proti nebu in blagoslavlja tvoje delo, tvoje trpljenje, tvoj boj; medtem ko morda ti Boga žališ, si služiš kazni, daruje duhovnik neomadeževano Jagnje v spravno daritev za tvoje grehe in grehe celega sveta; medtem ko ti duhovnika zaničuješ, obrekuješ in preganjaš, prosi on zate milosti in božjega usmiljenja, po zgledu Zveličarjevem, ki je molil za svoje sovražnike, po nauku njegovem, da učenec ni več kakor učenik, da ker so učenika preganjali, tudi učencu ne bodo prizanesli; po nauku sv. Pavla, ki pravi: „Kolnejo nas, in mi jih blagoslavljam, preganjajo nas, in mi prenašamo. Kakor smeti tega sveta smo (jim) postali, vseh izvržek do zdaj.“ (1. Cor. IV. 12)

Vendar duhovnik je tudi človek, ki ga boli ta nehvaležnost: saj je bolela celo Zveličarja, da se je večkrat bridko pritožil nad njo. Toda zavoljo nehvaležnosti ni nehal dobro delati svojemu ljudstvu, nehvaležnost sveta tudi duhovniku ne bo zvezala rok, da ne bi molil, delal, trpel zanj in za njegov prid, po zgledu dobrega pastirja Jezusa.

Kristjani, naj vam bodo moje današnje besede klic k zvestobi in ljubezni do sv. katoliške Cerkve in njenih služabnikov. „Ne glejte jih, poslušajte jih“. „Vera je iz poslušanja,“ pravi sv. pismo. Molite, da bi Bog poslal veliko vrednih delavcev v svoj vinograd, katerega trte ste vi, na svojo njivo, katere pšenica ste vi, da bi le-ti delavci našli veliko snopov, in jih spravili v božje žitnice večnega življenja v nebesih. Amen. *P. J. K.*

2. Kaj nam je storiti, da bomo dobre ovce Kristusove.

Jaz sem dobri pastir.

Jan. 10, 11.

V današnjem evangeliju imenuje Jezus Kristus samega sebe dobrega pastirja. *Jaz sem dobri pastir.* In zakaj je Kristus Gospod res dobri pastir? Ker je za svoje ovce vse storil, kar je le mogel. Vse njegovo življenje na zemlji ni bilo družega, kakor goreča ljubezen in želja nas storiti srečne in nas večno zveličati. Zato se je včlovečil in je podobo hlapca nase vzel; zato je že v svoji mladosti dal vsem mladim ljudem najlepši zgled pokorščine in ljubezni; zato je hodil po svoji domači deželi od kraja do kraja in poučeval ljudi v nebeških naukih, in preskrbel nam je učnike, svoje namestnike, ki nas v božjih naukih poučujejo in nam lomijo kruh božje besede; postavil nam je sv. zakramente, iz katerih dobivamo vse potrebne milosti za večno življenje; posebno nam je postavil najsvetejši zakrament presv. Rešnjega Telesa, da nas poživlja in krepča s svojim lastnim mesom in krvjo. On je dal celo svoje življenje za nas svoje ovce, in da bi se ljudje do konca sveta udeleževali njegovega neskončnega zasluženja in zadoščenja na sv. križu, je postavil daritev sv. maše, ko je rekel pri zadnji večerji: *To delajte v moj spomin.* (Luk. 22, 19.)

Glejte, preljubi! tako velika je Jezusova ljubezen in skrb za nas ljudi. Zares je torej Jezus to, kar se imenuje — dobri pastir. — Kaj pa nam je storiti, da bomo njegove dobre ovce? — Na to vprašanje vam hočem danes odgovoriti.

1. Če hočemo biti dobre ovce Jezusa dobrega pastirja, ga moramo iz vsega srca ljubiti. Zato piše sv. apostol Janez: „Ljubimo Boga; zakaj on nas je poprej ljubil.“ (1. Jan. 4, 19.) In iz ljubezni do Boga si prizadevajmo božje in cerkvene zapovedi natanko in vestno izpolnjevati. Jezus sam pravi: „Kdor ima moje zapovedi, in jih izpolnjuje, tisti je, ki mene ljubi.“ Iz ljubezni do Jezusa, svojega Boga, si moramo prizadevati, storiti vse, kar je njemu dopadljivo, in opuščati vse, kar more njega žaliti. Pobožni egiptovski Jožef je takrat, ko je bil v greh napeljevan, takole rekel: „Kako bi mogel storiti to hudobijo, in grešiti zoper svojega Boga?“ (1. Moz. 39, 9.) Tako tudi mi pri vsaki izkušnji mislimo in recimo: „Kristus me je tako neskončno ljubil in iz ljubezni do mene toliko dobrega storil; kako bi tedaj mogel to hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Gospoda in Boga?“

Da bi se iz ljubezni do Jezusa bolj vnemali, se spominjamo hvaležno neskončne ljubezni njegovega včlovečenja, s katerim se je pričelo naše odrešenje. K temu nas spodbuja sv. Cerkev s trikratnim zvonjenjem angelskega češčenja, in podeli vsem tistim, ki angelsko češčenje pobožno molijo, za vsakokrat 100 dni odpustka.

2. Če hočemo biti dobre ovce Jezusa dobrega pastirja, moramo njegov glas poslušati in za njim hoditi; Jezus sam pravi: „Moje ovce poslušajo moj glas in hodijo za menoj.“ Jezusov sveti zgled moramo v vseh rečeh posnemati. Zapomnite si torej, vi otroci: Kristus je bil pobožen, svet in nedolžen otrok. Sv. evangelist Lukež piše o njem: „In Jezus je rasel v modrosti in starosti in milosti pred Bogom in pred ljudmi.“ (2, 52.) Tako se morate tudi vi prizadevati, biti pobožni, sveti in nedolžni, da bote Kristusove dobre ovčice. — Dalje, kakor je božji mladenič Jezus spoštoval svoje starše, ljubil jih ter jim bil pokoren, tako morate tudi vi svoje starše spoštovati, ljubiti ter jim biti v vseh pravičnih rečeh na prvo besedo pokorni. To zatrjuje sv. apost. Pavel rekoč: „Vi otroci! Bodite svojim staršem pokorni v vseh (pravičnih) rečeh; zakaj to je Gospodu dopadljivo“ (Kol. 3, 104).

3. Kakor je Kristus do 30. leta svoje starosti s sv. Jožefom neutrudljivo opravljal tesarska dela, tako moramo tudi mi, sleherni po svojem stanju, vsa dela in opravila, naj bodo v očeh ljudi še tako majhna, neutrudljivo iz ljubezni do Boga opravljati. K temu nas opominja sv. apostol Pavel, rekoč: „Karkoli

delate (vsak v svojem stanu), iz srca (t. j. iz ljubezni do Boga) radi delajte kakor Gospodu, in ne kakor ljudem; ker veste, da bote od Gospoda prejeli povračilo dedščine“ (t. j. večno življenje) (Kol. 3, 23, 24).

4. Jezus Kristus je kot dobri pastir dajal tri leta ljudem najkoristnejše in najsvetejše nauke, in svojim apostolom in učencem in njih naslednikom, škofom in mašnikom, je zapovedal te nauke ljudem oznanjevati do konca sveta, rekoč: „Pojdite po vsem svetu“ (Mat. 28, 19, 20). Če hočemo biti tedaj dobre ovce Jezusa dobrega pastirja, moramo njegove nauke, ki se nam zlasti ob nedeljah in praznikih v pridigah in v krščanskih naukih oznanjujejo, radi in zvesto poslušati ter izpolnjevati; zakaj to je naš božji Zveličar in dobri pastir sam od nas terjal, ker je rekel svojim apostolom in njih naslednikom: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor pa vas zaničuje, mene zaničuje.“ (Luk. 10, 16.)

5. Ker je Kristus kot dobri pastir postavil sv. zakramente kot močen pripomoček v pokrepčanje naših duš, jih moramo tudi večkrat in zvesto prejemati, da bomo za vse dobro bolj vneti in pokrepčani zoper vse hudo. Posebno moramo s skrbno pripravo večkrat prejemati zakramenta sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa; zakaj od dobrih spovedi je odvisno naše večno zveličanje, posebno če smo bili tako nesrečni, v enega ali več smrtnih grehov pasti; o presv. Rešnjem Telesu pa sam Jezus pravi: „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 20, 21.)

6. Ker je Kristus kot dobri pastir prestal vse preganjanje in daroval svoje življenje ne le, da je nas rešil iz oblasti hudobnega duha, ampak tudi da nam je zapustil zgled, kako da se imamo tudi mi v svojih križih in nadlogah zadržati, moramo po njegovem sv. zgledu v vsakem preganjanju, v vsaki brdkosti, pri uboštvu in bolezni, ali v kaki drugi nadlogi, bodisi nam kot kazen za naše grehe ali pa kot poizkušnja nam poslani, potrpežljivi biti in z vdanostjo v sveto voljo božjo vse krotko, ponižno in stanovitno prenašati. Seveda sedaj ni ravno prijetno trpeti, ali če človek voljno, iz ljubezni do Boga trpi, si s tem veliko pri Bogu zasluži; zato pravi sv. apostol Pavel: „Vsako pokorjenje, ko je pričujoče, se ne zdi veselo, ampak žalostno; potlej pa prinese skušenim po njem mirupoln sad pravice,“ t. j. zveličanje z večnim pokojem. (Hebr. 12, 11.)

7. In ker nam je poslednjič hotel naš božji Zveličar s postavljenjem sv. maše sad svojega neskončnega zasluženja in za došččenja do konca sveta prilastovati, bodimo ne le ob nedeljah in praznikih pobožno pri celi sveti maši, ampak, kadar nam je le mogoče, tudi ob delavnikih, da se udeležujemo neskončnega zasluženja in zadošččenja Jezusovega trpljenja in njegove smrti.

In tako ste danes ob kratkem slišali, kaj nam je storiti, da bomo Kristusove dobre ovce. Dobre ovce Kristusove bomo, če si prizadevamo, se tako obnašati, kakor smo zdaj slišali: če Jezusa ljubimo, in iz ljubezni do njega božje in cerkvene zapovedi izpolnjujemo, če njegove nauke radi poslušamo in izpolnjujemo, če po njegovih zgledih zvesto hodimo; če sv. zakramente s skrbno pripravo in radi prejemamo, če radi k sv. maši hodimo, in križe in nadloge iz ljubezni do njega voljno prenašamo: potem smemo upati, da nas bo spoznal za svoje dobre ovce, in da nas bo na dan poslednje sodbe postavil med ovce na svojo desnico, ter nam rekel vesele besede: „Pridite, vi izvoljeni mojega Očeta . . .“ Amen. † J. Kerčon.

3. Čut dolžnosti.

Jaz sem dobri pastir,

Jan. 10, 14.

Vse je minljivo na svetu. Danes veselje, jutri žalost, danes bogastvo, jutri uboštvo, danes življenje, jutri smrt. Zemlja se izpreminja, vreme se izpreminja, človek se izpreminja. Včeraj smo imeli med sabo ljubega nam človeka, danes ga ni več. Pred kratkim smo se veselili še te ali one stvari, pa je ni več. Vse preide, vse mine, vse se poizgubi, izrabi ali umre. *Nebo in zemlja bosta prešla . . .* (Luk. 21, 33.)

In vendar! Nekaj je, kar ne mine, kar se ne izpreminja, kar ostane — na veke. *Kristus včeraj in danes in vekomaj.* Bog je neizpremenljiv, od vekomaj do vekomaj ravnoisti; kar Bog reče, kar je Kristus govoril, sin živega Boga, to ostane, to se ne izpremeni: božja stvar je vedno taista. Kar so vam govorili moji predniki, božji namestniki, to vam govorim jaz, vaš dušni pastir. — — — *moje besede ne bodo prešle.*

Kakor pa imamo duhovniki dolžnost, besedo božjo oznanjati, bodisi prilično ali neprilično, tako imate verniki dolžnost,

nas poslušati. Pa ne samo poslušati, tudi izvrševati moramo besedo, vsak po svojem stanu. Čut dolžnosti mora kliti v vsakem srcu, čuta dolžnosti se morate zavedati. Krščanska zavest dolžnosti mora plapolati liki zastava na visokem zvoniku. Veter jo maje semintja, toda nasajena je na trdnem stalu, da plapola in vihra, se zavija in odvijaja, a veter je ne potegne s trdnega stala.

Kako naj torej izpolnujemo svoje dolžnosti?
Jezus, dobri pastir, bodi naš vodnik!

Čemu te je Bog postavil na ta svet, ljubi moj kristjan? — Iz katekizma veš, da zato, da se večno zveličaš. To je torej tvoj namen. Po sv. krstu imaš pravico do večnega zveličanja. Toda s pravico je združena dolžnost. Le s tem, da izpolniš dolžnost, si pridobiš pravico. Kristjani, zavedajmo se svojih dolžnosti. To je prva stvar vsakega človeka. Tvoje dolžnosti pa so: *Dajte Bogu, kar je božjega* . . . izpolnjuj božje zapovedi; v božji zapovedi pa je zapopadena cerkvena zapoved: *Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik*. V božjih zapovedih je zapopadena tudi zapoved: *Dajte cesarju, kar je cesarjevega*, dajte vsakemu, kar mu gre, *dajte in se vam bo dalo*. Oh, kako sladka je ta zavest, da smo izpolnili svoje dolžnosti. Ta zavest drži človeka pokonci ko mirno pod streho opravlja svoja opravila, ta zavest ga tolaži, ko ga vržejo najhujši viharji v vrtinec tega življenja . . . Naj strele švigajo po zraku, naj se zemlja trese, naj kužna bolezen pobira ljudi, naj burja prši in sneg v debelih kosmih naletava, naj bo podnevi ali ponoči, naj je v žalosti ali veselju, — ah, ljudje božji, kako sladka, prijetna, prikupna, tolažljiva je ta zavest, da je človek izpolnil svojo dolžnost. Bog ne zahteva od nas, da bi svoje telo mrtvičili do krvi, da bi razdali vse imetje, da bi se slepo vsakemu pokorili, ne, ne, — to so le sveti za posebne ljudi, a za vas, predragi! za vas so le dolžnosti, ki jih Bog terja od vas. Dolžnosti imate starši do otrok, otroci do staršev, dolžnosti imate občinski možje do soseske, ključarji do cerkve, duhovni pastir do faranov, farani do njega, dolžnosti imate občani do predstojnikov, volivci do poslancev, poslanci do volivcev, do gosposke itd. —

Bog je ustvaril razne stanove: kmeta, obrtnika, trgovca, rokodelca, duhovnika, učitelja . . . Vsak po svojem stanu ima dolžnosti, ki ga vežejo, in ko si izprašuje vest, mora se tudi

vprašati, kako je izpolnjeval dolžnosti svojega stanu? Vsi stanovi imajo pravico do obstanka in drug brez drugega biti ne morejo. Zato ravna zoper božjo voljo, kdor druge stanove napada. Le tam, kjer vlada soglasje, tam kjer posamični stanovi drug drugega podpirajo, ne pa pobijajo, le tam je doma prava sreča, zadovoljnost in mir božji. Tam vlada ljubezen, koder je soglasje; koder pa ni soglasja, tam je sovraštvo . . . To je božji nauk, ljubi moji! in kdor ga ne upošteva, ta ni božji otrok, ta ni dobra ovčica Kristusova. Zato pa se mora vsak stan zavedati svoje dolžnosti, in ako se jih ne, je njegova krivda, da ne uživa ljubega miru, srečne zadovoljnosti, da ga drugi stanovi prekašajo in segajo v njegove pravice . . . Bog je še zmerom stari gospodar in ako ni tako, kakor bi si kdo želel, tedaj naj pogleda vase, naj pogleda v svojo družino, svoje sorodnike, svoj stan, svojo vas, svojo občino, svojo deželo, svojo državo . . . *Greh narode v revščino pahne.* (Preg. 14. 34.) —

Večno življenje — to je naš cilj in konec. Pa ali naj po ovinkih gremo v nebeški Jeruzalem? Ne, predragi! ne smemo izgrešiti našega večnega cilja: vse drugo mine, večnost ne mine. Ako izbiraš peresa, izbereš tisto, ki je za tvojo roko najbolj pripravno. Naj te še tako veseli to ali ono — vse je dobro, ker je od Boga. Toda prva reč je dolžnost, ker se že po ti lahko in najkrajšim potom izveličaš. Če imaš biti do gotove ure pri sodišču, pa se po poti mudiš in zamudiš napovedano uro in si kontumaciran . . . kaj imaš od zamude? Tako tudi vprašam: kaj ti pomagajo ta in ona dobra dela, ako pa ne izpolnuješ svojih dolžnosti?

Dr. Albert Ruville, vseučiliški profesor v Halle, se je lansko leto (1909) izpreobrnil. Od protestantov je prestopil h katoliški veri. Mnogo stvari se je učil, učene reči je dijakom razkladal, ali nikoli ni pozabil, da je le eno potrebno — zveličanje svoje duše. Študiral je dneve in noči, prelistal debele knjige, pa ni bil zadovoljen v svojem srcu, dokler ni prišel do prepričanja, da se je treba vrniti nazaj v sv. katoliško Cerkev. Potrebo je čutil, čut dolžnosti ga je tiral toliko časa, da je našel resnico, da je katoliška Cerkev edino prava, edino zveličavna Kristusova Cerkev, zidana na skalo sv. Petra.

Predragi! Mi smo samo oskrbniki, ne lastniki v božjem kraljestvu. *Moje kraljestvo ni od tega sveta* . . . Te besede Jezusove so za vse. Jezus je imel pač blagajnico, katere oskrbnik je bil Judež. Sicer bi bil on kot Bog lahko čudež napravil, da bi mu

ne bilo potreba denarja, toda on tega čudeža ni storil. Zakaj hotel je kot človek pokazati, da smo dolžni tudi za posvetno skrbeti, dokler smo na svetu. Vendar smo le oskrbniki, božja last je vse, tudi mi smo božje stvari. Čeprav imaš svoje posestvo zapisano v zemljiški knjigi, pa je zapisano le do tvoje smrti. „Tako moramo iti skozi časno življenje, da večnega ne izgubimo“ (C. molitev III. ned. po bink.). Na svetu smo, a brez sveta gremo na oni svet — le dobra dela, dolžnosti, božja beseda, ki smo jo izpolnjevali, ostane vekomaj. *Prosimo vas, bratje! da . . . se bote držali svojega opravila . . . in da bote pošteno živeli* (I. Tes. 4., 11.).

Dr. Karel Lueger, dunajski župan, je bil velik, imeniten, sloveč mož, kakršnih zgodovina pozna malo. In kakšno skrb je imel za svojo dušo na smrtni postelji! Komaj je pričakal, da je prejel izpodbudno sv. zakramente. Zavedal se je svoje katoliške dolžnosti.

Zato, krščanska mati! vzgajaj svoje otroke v božjem strahu, priganjaj jih k nauku in navajaj k čednostim . . . Oče! glej, da se v tvoji hiši izpolnujejo božje in cerkvene zapovedi, čuvaj, da se ne priklati volk v ovčjo čredo . . . Dekleta, ubogajte in ljubite najlepšo čednost devic! . . . Mladeniči! bodite modri in trezni in se pripravljajte skrbno na svoj poklic . . . „Vsak dan daruj Bogu svoje delo s tem, da ga zagotavljaš, da mu hočeš v vsem pokoren biti, kar ti nalaga tvoj stan“ (Sv. Jeronim).

Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša . . . Bodimo iz Boga, saj je božja beseda večna. Vse mine, vse preide, nebo in zemlja tudi, beseda Kristusova pa ne, čut dolžnosti ne, zavest, da si izpolnil svojo dolžnost, ne, nikdar ne. Amen. *P. Bohinjec.*

Tretja nedelja po veliki noči.

(Praznik varstva sv. Jožefa.)

Sv. Jožef — pripomočnik zoper vse hibe današnje dobe.

Glejte zvesti in modri hlapec, ki ga je Gospod postavil čez svojo družino.
Mat. 25, 52.

Sv. Cerkev obhaja danes varstvo sv. Jožefa. Češčenje svetega Jožefa se je zlasti v novejšem času zelo razvilo. Saj je pa to češčenje uprav sedanjemu času primerno. Dandanes se grozno

šopiri nenasitljiva lakomnost in gorostasna prevzetnost, sv. Jožef nas pa uči tem pregreham nasprotne čednosti, namreč: zadovoljnost z malim, delavnost in ponižnost. Da imamo dan za dnevom življenje sv. Jožefa pred očmi, bil bi nam zanesljivi kašipot v vseh odnošajih našega življenja. Vsaj danes se ozrimo na njegovo čestito podobo in prepričali se bomo, da najdemo v njem pripomočnika zoper vse hibe današnje dobe.

1. Prva hiba je ta, da človek bolj gleda na zunanaj kot na svoje srce in dušo; več mu velja videz, kot resnica, več oblika kot vsebina. Koliko ljudi živi v sreči in časti; ko bi jim mogli pogledati na dno duše, prepričali bi se, da so pobeljeni grobovi — zunaj snažni, notri polni trohnobe. Celu pobožnost dandanes ni vselej pristna, ker dostikrat prihaja iz sebičnosti in častihlepnosti.

Sv. Jožef nas uči skromnosti in prave čednosti; on išče Boga, ne išče pa časti pri ljudeh. Njegove čednosti niso navidezne, ampak resnične. Človek velja le toliko, kolikor je vreden pred Bogom.

2. Druga hiba sedanje dobe je ta, da delo zgublja svojo vrednost in da se krivično izkoriščajo delavci. — V raju je bilo delo v zabavo, po storjenem grehu pa je delo kazen in trpljenje. Kristus je zopet posvetil delo; ko je postal rejeneč siromašnega obrtnika, je sam prijel za delo in dolžnost dela naložil ne le preprostim, ampak tudi imovitim. Ni prav, da imoviti samo izkoriščajo delavce in žive od njihovih žuljev, ampak delodajalci naj sami vodijo delo in si tako prislužijo blagoslov božji. Tudi skruni delo, kdor dela samo zato, da more lažji streči svojim strastem, mesto da bi delo izkoriščal v potrebne in dobre namene. Delajmo, ker Bog hoče in da se pošteno preživimo, ne pa, da bi bogateli in potem razkosno živeli.

Zgled nam je zopet sv. Jožef, ki je sicer delal v potu svojega obraza, a samo v ta namen, da božjemu Sinu, presveti Devici in sebi prisluži potrebnega živeža. Zategadelj je in ostane sv. Jožef vzor vsakega delavca; bodi nam vsem v zgled. Bil je siromašen obrtnik, a postal je največji svetnik.

Delajte torej, ne samo za ljudi, ampak za Boga, ne samo za svet, ampak za nebesa. Delajte, a tudi molite; potem bo vaše delo podobno delu sv. Jožefa, vaše družine bodo podobne sveti družini.

3. Tretja hiba je brezverstvo. Poedini človek je lahko nedosleden; morda je brezveren, a v človeški družbi pošten in spoštovan, ne tako ljudstvo. Ljudstvo je vsikdar dosledno in kadar je zapustilo Boga, gre neprestano navzdol. Sirovost se hitreje vkorenini v narodu, kot olika. Starim Rimljanom ni manjkalo bogastva, vednosti in umetnosti, manjkalo jim je pa poštenosti in čednosti. Tudi dandanes ne manjka ljudem vnanje omike, napredek v raznih strokah je naravnost velikansk; manjka pa čednosti, manjka poštenosti in rešitev ni v politički, ampak verski reakciji, t. j. vrniti se moramo k stari živi veri. Vere manjka v vseh slojih človeške družbe, one žive, neustrašene vere, ki je nekdanj navdajala mučence in svetnike. Kakšno vero pa imajo ljudje dandanes? Verujejo le nekako iz navade, mehanično, nedoločno, zato pa vera dandanes pri takih ljudeh nima stala; kakor hitro se kdo ponorčuje iz vere ali verskih vaj, hitro se kristjani zboje, strahopetno se poskrijejo in nimajo poguma odgovarjati.

Sv. Jožef nam je zgled žive vere. Videl je Jezusa v človeški slabosti in zapuščenosti, vendar je veroval v njegovo božanstvo. Čul je iz angelovih ust besede: Beži v Egipt, ne mudi se, ne potuj složno, marveč beži, ker strežejo otroku po življenju! — Čujejo se te besede, kakor da so v samih nebesih v skrbi za otroka. Jožef sluša angela, a njegova vera v božanstvo Kristusovo se ne omaja.

Kaj je nam storiti? Trdno in živo verovati po zgledu svetega Jožefa. Je govor o bitnosti Boga, recimo neustrašeno: Verujem, da biva Bog! — Je govor o neumrjivosti duše, o pričujočnosti Jezusovi v najsvetejšem zakramentu, o božji previdnosti, modrosti, pravičnosti, recimo iz srca: Verujem vse to!

Naša vera bodi odločna in določna in naj obsega vse, kar nam sv. Cerkev zapoveduje verovati. In če bomo tudi živeli po veri, tedaj se smemo zanašati, da nam bo Bog milostljiv.

4. Četrta hiba sedanje dobe je propad zakona in družbinskega življenja. Dandanes ljudje dostikrat sklepajo zakone samo iz materijalnih obzirov, iz špekulacije, ne vprašajo pa po veri, po načelih, po nagnjenjih. V nekaterih zakonih ni nobenega soglasja, mož in žena gresta vsak svojo pot.

O kako krasna podoba zakona nam se nudi v hišici Nazareški! Jožef in Marija sta bila enih misli, enega srca, oba hrepeneča po najvišji svetosti.

Dandanes manjka pri mnogih zakonskih one srčne vdanosti, ki se tako lepo sveti na Jožefu in Mariji. Jožef je bil ves prevzet vzvišenosti blažene Device. Ljubil jo je; a ne le ljubil, ampak tudi spoštoval in nikdar ji ni dal čutiti pravic, ki jih je imel kot hišni gospodar. Sv. Devica je pa tudi spoštovala Jožefa, mu bila hvaležna in vdana.

Dalje manjka zakonskim požrtvovalnosti. Res, da noben mož ni angel, ravnotakomalo žena, a če voljno prenašata eden drugega napake, skupno nosita težave in skrbi in si jih lajšata medsebojno, tedaj preneseta vsako še tako hudo gorje in sta podobno Jožefu in Mariji.

V mnogih družinah ni več nobene oblasti, starši se več ne zavedajo, da so božji namestniki, se ne ukvarjajo z izrejo otrok, ampak jih pustijo hoditi svoja pota.

V hišici Nazareški je bilo veliko spoštovanje do oblasti; Marija in celo božji Sin sta spoštovala hišnega očeta, ga ubogala, se podredila vsem njegovim odlokom in rada spolnovala njegove želje. Dandanašnji si pa starši skoro več ne upajo izvrševati svojo oblast.

Sv. Jožef je bil v hiši namestnik božji in bil je ponosen na to dostojanstvo. Dandanes se mnogi očetje ne zavedajo več svoje časti. Sv. Jožef je z največjo skrbjo čuval božje Dete. Silno se je prestrašil, ko je Dete zaostalo v Jeruzalemu in z veliko skrbjo je je iskal. Nekateri očetje imajo skrb za vsako stvar, celo za živino, zanemarjajo pa skrb za duše svojih otrok, otroke prepuščajo sebi ali poslom, nič ne gledajo na to, kaj otroci govore, kaj čitajo, s kom se igrajo in zgodi se, da otroci škodo trpe na svoji duši vsled nemarnosti staršev.

Napaka je tudi ta, da se bolj skrbi za izobraženost kakor za vzgojo otrok. Um se bistri, srce pa ostane prazno, in vendar je skrb za večno življenje najvažniša.

5. Dalje opazim, da manjka na svetu krščanske potrpežljivosti, da imajo kristjani premalo moči za prenašanje nezdgod in nesreč. — Pomnite, da Kristus Gospod ni obljubil nebes srečnim, marveč ubogim, žalostnim in trpečim. Nebesa so plačilo ne za razkošno življenje, marveč za voljno trpljenje.

Predragi! Kdo veruje dandanes to resnico, kdo se ravna po njej? Govorniki in časniki navdajajo ubogo ljudstvo s sovraštvom do človeške družbe, do postav, do vlade, do predstojnikov, svetnih in cerkvenih. V svoji predrznosti ljudje očitajo

Bogu, zakaj je zemeljske blaginje razdelil tako raznovrstno in neenako. Ljudje pozabljajo, da je tukaj dolina solz, da smo prišli na svet pokoro delat, pa hočejo imeti plačilo, preden so ga zaslužili.

Sv. Jožef nas uči trpeti in prenašati. Mislite na božično noč. Sv. Devica pričakuje rojstva Gospodovega, Jožef trka na vse duri, a nikjer ni prostora za božjega Odrešenika in njegovo mater, Marija je morala biti zadovoljna z zapuščenim hlevcem. Pomislite, koliko je pri tem trpel tudi Jožef. A ni mrmral, marveč nam dal krasen zgled, da se moramo v nesreči ukloniti neskončni previdnosti božji in se zanašati na božjo pomoč.

6. Omenim slednjič še smrt, ki pride samo enkrat, a pride gotovo. Smrt je bila vsikdar veliko hudo, a toliko, ko dandanes, se nikdar ni čulo o nagli, neprevideni smrti, o samomorih in drugih nesrečah. Treba je variha, ki nam stoji ob strani v življenju in smrti. In takega variha nam daje sv. Cerkev v sv. Jožefu. On je umrl sredi med Jezusom in Marijo. Jezus mu je govoril tolažilne besede: Sprejmi zahvalo za vso skrb, ki si jo imel zame, pojdi v predpekel in naznani ondi zbranim očetom, da se bliža ura odrešitve. Z nasmehom na ustnih je mirno zaspal sv. Jožef. O da bi mi vsi umrli smrti pravičnega. Ta želja napolnjuje danes moje srce, napolni naj tudi vaše. Amen. *P. H. Sattner.*

Četrta nedelja po veliki noči.

1. Tolažnik Sv. Duh.

Za vas je dobro, da jaz grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal.

Jan. 16, 6.

Bog je napovedal v stari zavezi, da „bo obudil ljudstvu preroka“. (V. Moz. 18, 18.) Ta obljubljeni prerok je naš Gospod Jezus Kristus, ki je pa tudi veliki duhoven in kralj. Kot prerok je napovedal o sebi, n. pr., da bo vstal od mrtvih, da gre k Očetu, pa tudi apostolom je marsikaj napovedal za prihodnje čase. Tako jim je napovedal žalost pa tudi tolažbo, preganjanje pa tudi pomoč od zgoraj. Žalostnim vsled napovedbe, da gre k njemu, kateri ga je poslal, pove tolažljivo res-

nico: „Za vas je dobro, da jaz grem. Zakaj ako ne grem, Tolažnik ne bo k vam prišel; ako pa grem, vam ga bom poslal.“ Zagotovil jih je tudi: „Jaz bom Očeta prosil, in vam bo dal drugega Tolažnika, da pri vas ostane vekomaj. Ne bom vas zapustil sirot.“ (Jan. 14, 16. 18.) Kako bo poskrbel za nje, napovedal jim je še določniše tako - le: „Tolažnik Sv. Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, da vas bo učil (vse, in vas opomnil) vsega, karkoli sem vam rekel.“ (Jan. 14, 26.)

Iz tega posnamemo, da je posebno opravilo, posebna služba Sv. Duha, deliti tolažbo. Prevdarimo tedaj, *a)* kako nas Sv. Duh tolaži? in *b)* kdo je deležen teh tolažb?

Prerok Nahum poprašuje: „Kje ti bom iskal tolažnika?“ (3, 7.) Bog pozna najbolje človeško revo, njegovo ubožnost na umu in na volji, zato mu je podal tudi „najboljšega Tolažnika“, samega sebe, kakor ga kliče na pomoč tudi cerkvena pesem v čast Sv. Duhu.

1. Kako nas tolaži Sv. Duh? Tolaži nas s tem, da nas ali poučuje s pričevanjem, tolaži nas s tem, da nam vliva zaupanje v dušo, tolaži nas celo s tem, da nam marsikaj očita.

1. Kako pričuje Sv. Duh? Že to je nekako pričevanje in nekak dar Sv. Duha, če imamo dobro vest; zakaj sv. pismo jo imenuje „vedno gostijo“. (Preg. 15, 15.) A tu imam v mislih zlasti dvojno drugo pričevanje. Z enim nas razsvetljuje, poučuje v Jezusu Kristusu, z drugim nas pa poučuje o nas samih, oziroma nam kliče v spomin, kaj smo mi vsled neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa. Zveličar je rekel apostolom: „Kadar pride Tolažnik, katerega bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, kateri od Očeta izhaja, on bo pričeval o meni.“ In zares je bil prihod Sv. Duha za apostole kakor nekako novo razodetje o Jezusu Kristusu in njegovih skrivnostih. Ako so ga poprej poznali le bolj površno, po prihodu Sv. Duha so spoznali na mnogo popolnejši način njega in njegov nauk. Sv. Duh jim je namreč dal natančnejši pogled v pomen Jezusovih nauk in v ljubezni polno Srce Zveličarjevo. Odslej so mogli iz tega v vseh težavah svojega apostolskega delovanja zajemati največjo tolažbo.

Tako moremo tudi mi najti toliko več tolažbe za vsak položaj svojega življenja v presv. Srcu svojega Zveličarja, kolikor

bolj se zamislimo in vtopimo v dolgost in širokost, v visočino in globočino modrosti in „ljubezni Kristusove, katere um preseže“, kakor uči apostol. (Ef. 3, 18. 19.)

Drugo je pričevanje, ki ga Sv. Duh daje o nas; in to ni nič manj tolažljivo. Po njem vemo, da smo otroci božji, torej dediči nebes, pa bratje in sodediči Jezusovi. Sv. Pavel piše: „Duh sam daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji. Ako pa otroci, smo tudi deleži; deleži sicer božji, sodeleži pa Kristusovi.“ (Rim. 8, 16. 17.) Prejeli smo duha posinovljenja, zato moremo, in sicer le v njem, Boga imenovati svojega Očeta, kakor piše apostol: „Prejeli ste duha posinovljenih otrok, v katerem kličemo: ‚Aba, (Oče)!‘“ (Rim. 8, 15.)

Seveda moremo izgubiti dedščino nebeškega Očeta, in ta misel je plašila celo svetnike. Zato je pisal sv. Pavel Filipljanom: „Delajte s strahom in trepetom za svoje zveličanje.“ (2, 12.) Moramo pa si to dedščino tudi ugotoviti, ker nam je pridobljena ter imamo zanjo že zastavo, ki je sam Sv. Duh po besedah apostolovih: „Zapečateni ste bili z obljubljenim Sv. Duhom, kateri je zastava naše dedščine.“ (Ef. 1, 13. 14.) Kolikor bolj pa se duša prizadeva, ogenj ljubezni božje v sebi vzdržati vedno plamteč, toliko bolj se ji izgublja strah, da bi izgubila nebeško dedščino

2. Sv. Duh nas tolaži tudi s tem, da nam vliva zaupanje v dušo, in to nas osrečuje. Sv. Duh ji pokaže, kako slaba in pokvarjena je sama po sebi, po naravi, po grehu; pokaže ji pa tudi božjo moč in pomoč, njegovo zvestobo v obljubah, njegovo dobroto in ljubezen za one, ki ga kličejo in ljubijo, pokaže ji to, pravim, tako sijajno, da se ji vera in zaupanje že kar izpreminja v resničnost. Duša nekako že naprej vesela okuša tiste resnice, katere spoznane morejo našega duha zares nasitovati in zadovoljevati, n. pr. resnice o ljubezni troedinega Boga, o večnem plačilu, o Mariji naši srednici. Zato je mogel zapisati sv. Pavel besede: „Gospod je pa Duh; kjer je pa duh Gospodov, tam je prostost. Mi pa vsi z odgrnjenim obličjem gledamo veličastvo Gospodovo.“ (II. Kor. 3, 17. 18.)

Nekega dne gre sv. Frančišek Serafinski v samoto in tam premišljuje svoja mladostna leta. Vse grehe bridko objokuje ter goreče in poln sv. zaupanja prosi Boga usmiljenja. Pri tem ga neki notranji glas Sv. Duha zagotovi, da mu je vse odpuščeno. Nato ga obda nebeška svetloba; vidi, kaj bode doživil on in njegovi bratje.

3. Rekel sem poprej, da nas Sv. Duh tolaži celo z očitanjem. Njegova naloga je, skrbeti, da se sv. Cerkev vedno bolj razširja in posvečujejo posamezni udje; njegova naloga je pa tudi hkrati, svet, ki nasprotuje Zveličarju, „prepričati greha, pravice in sodbe“, kakor smo slišali v današnjem evangeliju. In kako to?

Sv. Duh ne jenja pobijati v vernikih posvetnega duha, ki je duh greha, krivičnosti in laži. Očita nam vsako nezvestobo, ki se razodeva tudi s prostovoljnimi malimi grehi. Sv. Gregorij Veliki pravi: „Nekateri pozabijo ob času skušnjave, zakaj so obujali kes, in tako se vrnejo spet h grehom, kakor bi jih nikoli ne bili obžalovali.“ To potem očita Sv. Duh po vznemirjeni vesti. Sv. Duh se pritožuje tudi nad našimi dozdevno pravičnimi deli, katerim se je pridružil marsikak nedostatek in morda celo slab namen, da n. pr. bolj zaradi ljudi storimo kaj dobrega. Pritožuje se nad našimi napačnimi mislimi in sklepi in sodbami. Namestu, da bi sodili po njegovih mislih, pa se v prav mnogih rečeh pridružimo mnenju sveta ter uklonimo njegovi veljavi, n. pr. v tem, koliko je ta ali ona reč pregrešna, recimo ples, to in ono berilo. Namestu, da bi ljudje iskali vselej le resnice in pravice, love mnogokrat posvetno ničemurnost in prazno hvalo posvetnjakov. To vse ovira Sv. Duha, da ne more svojega kraljestva zastaviti v duši, kakor želi. Vprašam pa: Ali niso njegove pritožbe in njegova očitanja dokaz njegove ljubezni do nas? Ali bi mar rajše videli, da bi nas nič ne grajal? da bi molčal? O, to bi bila strašna kazen za nas, ko bi se nam začel odtegovati! Zato ga je prosil psalmist rekoč: „Videl si, Gospod, ne molči, Gospod, ne hodi od mene!“ (Ps. 34, 22.) Saj spoznam in hvalim tvojo ljubezen in tvojo navidezno ostrost: „Tvoja šiba in tvoja palica sta me tolažile.“ (Ps. 22, 4.)

II. Kdo pa postane deležen tolažb Sv. Duha? Tolažbe potrebujejo žalostni. „Blagor žalostnim! ker oni bodo potolaženi.“ (Mat. 5, 5.) Duša, ki se prav dobro počuti v tej solzni dolini, v tem pregnanstvu od nebeške domovine, duša, ki išče vse veselje na tem svetu, duša, ki skuša vse to stano vitno odstranjevati, kar bi ji bilo neprijetno, to pa si pridobiti, kar se ji zdi prijetno, ne sme od božje modrosti pričakovati pomoči in tolažbe. „Modrost, kje se najde?“ vpraša Job in odgovarja: „Ne najde se v deželi tistih, ki sladno žive.“ (28, 12, 13.) Tolažb Sv. Duha je navadno deležen tisti, ki je žalosten, da

je še tako daleč od nebes, je deležen pravi spokornik, ki žaluje zaradi svojih grehov in se vsled tega toliko bolj zatajuje in premaguje, tisti, ki se neustrašeno in resno trudi za zveličanje neumrljivih duš, četudi ima pri tem kaj trpeti zavoljo Boga.

Apostoli so bili tepeni s šibami, ker so neustrašeno in srčno oznanovali Jezusa Kristusa — križanega; njih srce pa je bilo polno radosti, da se jim je poznalo kar po zunanje. „Oni pa so šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti.“ (Dej. ap. 5, 41.) Prvi kristjani so se sprejemši sv. vero izpostavili že s tem vsakršnemu trpljenju in preganjanju in celo nasilni smrti, in vendar piše sv. Lukež le o tolažbah, ki so jih bili deležni prav obilno. „Cerkev je bila z oveseljenjem Sv. Duha napolnjena.“ (Dej. ap. 9, 31.)

Povdarim še, da se more razločevati trojni prihod Sv. Duha v nas. Prihod iz usmiljenja, da bi nas ozdravil. Tedaj se bori proti slepoti našega duha in trdobi našega srca. Potem prihod, da nas poizkušaja. Tedaj nas hoče očistiti. Prerok Malahija govori: „In bo očiščeval Levijeve sinove, in jih bo precejal kakor zlato in kakor srebro.“ (3, 3.) On hoče prebivati v naših dušah. Toda, ako jih najde napolnjene z grešnostjo, počutnostjo, sebičnostjo, hudimi strastmi, tedaj nam da udušiti vso pezo naše siromašnosti, naše revščine, da bi nas tako napolnil, naj se zatečemo k njemu. Tretji prihod je iz prijateljstva in ljubezni, ki nas tesneje združi z Bogom ter nam podeli moč, ne le potrpežljivo, ampak celo veselo trpeti kaj za Boga in svoje zveličanje. Sv. Ignacij je poln te ljubezni in tolažbe rekel: „Če bi mogel tisočkrat na dan umreti, bi rad tisočkrat pretrpel smrtne bridkosti, da bi rešil samo eno dušo.“ Prvi in drugi način prihoda nas pripravlja na tretjega. Kolikor bolj se prepustimo vodstvu Sv. Duha ter se stanovitno branimo posvetnega duha, toliko bolj smo pripravni, prejeti tolažbe Sv. Duha v obilnišeri. Brez dvoma imamo vedno njegove darove. Toda mi zavarimo njih delavnost, ker smo preveč raztreseni, ker imamo neredna nagnjenja, ker smo tolikrat nezvesti svojemu Bogu. Ustavljamo se Sv. Duhu z grešno trdovratnostjo, napravljamo mu žalost. Kako moremo pričakovati, da bi nas tolažil?

Na prvo pridigo sv. Petra so judje prestrašeni vprašali apostole: „Kaj nam je storiti, možje, bratje?“ (Dej. 2, 37.) Tudi mi se sedaj vprašajmo: Kaj nam je storiti, da bomo deležni

tolažb Sv. Duha? Odgovor se glasi: Trdno sklenimo danes tako-le: Odslej hočemo zvesteje čuti nad svojim srcem, da bode prav čisto; v ta namen se hočemo tudi bolj premagovati in več pa pobožniše moliti! Prepričani bodimo, da bode ljubezen božja potem v nas rastla, in okušali bomo, „kako sladek je Gospod.“ (1. Petr. 2, 3.) Potem bomo mogli tudi iz lastne skušnje govoriti o tolažbah Sv. Duha-Tolažnika. Amen.

V. Bernik.

2. Vojskovanje je človekovo življenje.

(Priložnostni govor za praznik sv. Jurija.)

Vojskovanje je človekovo življenje na
zemlji. Job. 7, 1.

Kadar je srečal med Judi v stari zavezi prijatelj prijatelja, znanec znanca ali sosed sosedu, pozdravil ga je: „Mir ti bodi!“ — Minila je stara zaveza, na mesto podobe je stopila resnica: Kristus je stopil med svoje učence s pozdravom: „Mir vam bodi!“ — Toda Kristus je zapustil svet in šel v nebesa, kjer sedi pove-ličan ob desnici svojega Očeta; kakor namestnik njegov pa stopa sedaj škof med ljubo mladino, med nedolžne dečke in deklice, ki čakajo sv. birme, in vošči vsakemu posebej: „Mir s teboj!“ — Veren kristjan gre mimo pokopališča, kjer počiva marsikdo njegovih dragih; solza se mu zasveti v očesu in ustnice mu skoraj nehote zašepetajo: „Daj jim Bog večni mir in pokoj!“

Tako glejte, preljubi, vzdihuje vse po miru, miru si vse išče, želi in vošči. — Pa zakaj? — Na to vam ne bom odgovoril jaz, ampak odgovori naj vam namesto mene izkušen mož, pobožni Job: „Vojskovanje,“ pravi on, „je človekovo življenje na zemlji, in njegovi dnevi so, kakor dnevi najemnikov. Kakor hrepeni hlapec po senci, in kakor čaka najemnik željno konca svojega dela, tako sem tudi jaz imel nepokojne mesece in preštevati težavne dni. Kadar grem spat, rečem: kdaj bom vstal? — In ko čakam zopet večera, napolnjen sem z bolečinami...“

Ali veste sedaj, zakaj si vsi želimo miru? — Zato, ker je naše življenje vojskovanje. — Ali je pa dovolj, če vzame vojak, ko gre v vojsko, seboj le puško in sabljo? — Ne; poleg puške in sablje treba, da ima v srcu pogum, srčnost, ogenj. — Odkod naj pa dobimo poguma in ognja, ki ga potrebujemo v življenj-

skem boju? — Dobimo ga najprej pri Kristusu, ki je rekel: „Ogenj sem prišel prineset na svet in kaj hočem drugega, kakor da se vžge!“ — Dobimo ga pa tudi pri svetnikih in posebno pri mučnikih, ki so šli raje v najhujše muke, v najgroznejšo smrt, kakor da bi se vklonili sovražnikom svoje duše. Nobena muka ni mogla pogasiti ognja zvestobe in navdušenja, ki je gorel v njih srcih za Boga in vero. S takim ognjem navdan, od takega ognja vžgan je bil tudi sv. Jurij, čegar god danes obhajamo. — Njemu v čast in proslavo premišljujmo resnico:

Vojskovanje je človekovo življenje na zemlji, in mi katoliški kristjani moramo biti vojaki, polni ognja! —

I. V začetku je stvaril Bog nebo, t. j. nebesa in nebeške duhove, angele. Angeli so bili dobri in v veliki popolnosti; pa, glejte, četudi so bili popolni in dobri, vendar se je vnela med njimi vojska, v kateri so dobri angeli zmagali in hudobne v pekel pregnali. — Hudobni angeli so vrgli bojni plamen tudi med ljudi. Z velikimi milostmi sta bila obdarovana Adam in Eva; a šuntanje hudobnega duha je vzbudilo v Evinem srcu hud boj med pokorščino in nepokorščino. Pa žal da je zmagala nepokorščina in pahnila prve starše in nas v nezmero nesrečo. — Adam in Eva sta imela, razen drugih otrok, dva sinova, Kajna in Abeljna. Kajn je bil hudoben, Abelj dober; zato je začel Kajn sovražiti in zavidati svojega brata. Povabil ga je na samotni kraj in ga tam umoril; tedaj je bila zemlja prvokrat človeško kri. — Ljudje so se na zemlji bolj in bolj množili; bili so hudobni in dobri. Ker so se pa dobri preveč družili s hudobnimi, se je zmanjšalo nazadnje število dobrih tako, da so hudobni v svoji napuhjenosti božje zapovedi zavrgli in — rekel bi — Bogu vojsko napovedali. — Pa Bog je stegnil roko in pretrgal oblake neba: neizmerno vodovje je pokrilo zemljo in potopilo vse ljudi, razen Noeta in njegove družine. — Tema stare zaveze, ki je trajala dolgih 4000 let, se je imela skoro umakniti zlati zarji odrešenja. Prišel je že predhodnik Odrešenikov, sv. Janez Krstnik. Oznajeval je ljudem pokoro in neustrašeno svaril hudobne. S tem se je pa zameril prešestnici na kraljevem dvoru, katera ni mirovala, dokler ji niso prinesli na krožniku glave moža, ki si je upal kralju v obraz povedati resnico. — Toda ni še bilo dovolj, da je padla glava Janezova pod mečem. Kmalu za njim so tirali

neusmiljeni Judje na goro Kalvarijo drugega moža, ki je tudi resnico učil in oznanjeval pokoro. Tam so ga na križ pribili in umorili. Pa čujte, kaj je rekel ta mož bolečin, predno je umrl, svojim prijateljem! — „Ne čudite se, — je rekel — ako vas bo svet preganjal in sovražil, saj je mene poprej, kot vas.“

In glejte, kaj so tiste neštevilne trume otrok, mladeničev, devic, žen, mož in starčkov, katere krvoločni neverniki love, v železje vklepajo, v temne ječe zapirajo, na grmadah sežigajo in divjim zverem v živež pokladajo? — O to so trume krščanskih mučencev, ki so v boju za vero dali kri in življenje. — In kdo je oni junaki mladenič, ki nevstrašeno vpraša cesarja Dioklecijana: „Mogočni cesar, zakaj preganjaš kristjane?“ — Kdo je oni, ki leži v temni ječi pod težkim kamenom? — Kdo je oni, katerega h kolesu privezanega okrog vrte, da ga železni grebeni razmesarjajo in trgajo? — Kdo je oni, ki je srčno položil glavo na morilno klop, da so mu jo odsekali? — Ta srčni mladenič, ta krščanski junak je sv. Jurij. — Bodi nam torej stokrat iz srca pozdravljen, pogumni, zvesti naš varih. Dobro si vojskoval, tek dokončal in sedaj praznuješ v raju zmagoslavje mučeništva . . .

II. a) Hvala Bogu, da so minili časi, ko je krščanska kri tekla zavoljo vere! — Vendar pa niso še pomrli srditi nasprotniki, ki zaničujejo in sovražijo Boga in vse, kar je božjega. Ali so morda sedanji sovražniki Kristusove Cerkve in njenih naukov za las boljši od onih, ki so živeli ob času sv. Jurija? — Naukov ne poslušajo, zakramentov ne prejemajo, duhovnike sramote in obrekujejo in če bi le mogli in smeli, pomorili bi vse od papeža pa do najzadnjega kaplana. In potem? — No, potem bi bil na svetu mir in bratoljubje, kakršno je videla in občutila nesrečna Francoska za časa krvave revolucije pred 100 leti, ko sta se mir in bratoljubje kopala v človeški krvi; bil bi mir, kakršnega ima sedaj ta nesrečna dežela.

Kakor pod cesarjem Dioklecijanom se zanašajo tudi dandanes sovražniki sv. Cerkve na moč države, na vojaško moč, pa na moč postav, ki so jih sami skovali Cerkvi v škodo. — Zato je treba tudi nam dandanes onega poguma, ki ga je pokazal sv. Jurij, ko je rekel pred cesarjem Dioklecijanom: „Mogočni cesar! Zakaj hočeš pomoriti kristjane, ki ne store nikomur škode, ampak le svoje zapovedi izpolnjujejo? Morda hočeš, da bi molili tvoje bogove? Kako jih bodo molili, ko to niso bogovi, ampak hudobni duhovi, ki so vas pogane zapeljali in oslepili . . .“ Cesar

ni mogel od jeze niti govoriti, zato je namignil svojemu svetovalcu, naj govori namesto njega. Ta vpraša sv. Jurija: „Kdo si in kako ti je ime?“ — Sv. Jurij odgovori: „Jaz sem plemenitega stanu, rojen v Kapadociji, ime mi je kristijan; kot svojega Boga pa častim Kristusa Jezusa, Sina božjega.“ —

Predragi, ne sramujmo se tudi mi nikdar svoje vere: branimo jo, ko jo drugi zasmehujejo; bodimo pokorni zapovedim sv. vere, četudi bi nas drugi zaraditega zaničevali; ne bojmo se pokazati, da smo kristjani po imenu, po mišljenju in življenju. — Res, da nam bo to večkrat hudo in težko, a nikar ne izgubimo poguma, saj bodo potem tudi nam veljale besede Kristusove: „Blagor vam, kadar vas bodo kleli in preganjali zavljo mene in vse hudo zoper vas po krivici govorili; veselite se in poskakujte od veselja, ker vaše plačilo je obilno v nebesih!“ —

b) Srčen vojak se ne sme bati ne težav, ne trpljenja, ne ran, in celo smrti ne. — Tudi v boju življenja nas čakajo neštetilne dušne in telesne težave, bridkosti, rane in nazadnje gotova smrt. V boju življenja moramo posnemati zgled mučencev, o katerih pravi sv. apostol Pavel: „Pretrpeli so zasramovanje in tepenje, zraven tudi železja in ječe; bili so kamenjani, prežagani, skušani, z mečem umorjeni: hodili so v kožuhih, v kozjih kožah, ubožni, v nadlogi in revščini; potikali so se po puščavah, po gorah, po brlogih in podzemeljskih jamah.“ — Ko je sv. Jurij prestal strašno noč v ječi pod težkim kamenom, ga je poklical cesar predse in ga je vprašal: „No, ali si se sedaj spametoval?“ — Sv. Jurij odgovori: „Ako bi bil ti cesar tako pameten, kakor sem jaz, bilo bi dobro tvoji duši. Nikar ne misli, da me bo taka majhna muka premotila. Kdo me bo ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga, ali stiska, ali lakota, ali nagota, ali nevarnost, ali preganjanje, ali meč? — V svesti sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angeli, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne kaka druga stvar nas ne bo mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu Gospodu našem.“ — Nato je ukazal cesar sv. Jurija strahovito mučiti in nazadnje obglaviti.

Preljubi poslušalci! Nas najbrž ne čakajo take težave in bolečine, kakršne je moral prestati sv. Jurij; pa vendar ga ni pod solncem človeka, ki ne bi poznal težav in križev. In uprav križi in težave so večkrat tisti sovražniki, ki nam hočejo

ukrasti vero, upanje in ljubezen do Boga ter nas pahnniti v obupnost in nevero. — Ta in oni si misli in pravi: Prizadevam si, da bi pravično živel, nikomur ne želim in ne storim krivice, božje in cerkvene zapovedi izpolnjujem; in vendar mi gre vse narobe, vendar sem ves obdan z ranami in težavami. — Drugi pa golju-fajo, žive grešno, zanemarjajo krščanske dolžnosti, in vendar imajo povsod srečo, vendar so bogati, z vsem preskrbljeni, spoštovani. O predragi, ne pozabite evangeljske prilike: „Bil je bogatin, ki se je oblačil v škrlat in tančico, in je vsak dan sedel pri bogato obloženi mizi. — Ta bogatin je pa umrl, in pokopan je bil v pekel.“ — Bil je pa tudi revež, Lazar po imenu, ves z ranami obdan. In umrl je tudi revež Lazar, in angeli so nesli njegovo dušo v naročje Abrahamovo... Krščanski mož, ki imaš jezično, leno, nemarno ženo: krščanska žena, ki imaš togotnega, zapravljivega, hudobnega moža: glejta, ta je križ, ki vaju teži in vaju hoče pripraviti v nevoljo, nepotrpežljivost, obupnost. — O le potrpite, ker tako križa Bog tiste, katere ljubi! — Krščanski starši, gospodarji in gospodinje! Trudite se in si prizadevajte, da bi krščansko izredili svoje otroke in posle; toda za ves svoj trud žanjete morebiti le nehvaležnost. Sinovi so vam nepokorni, hčere prevzetne, hlapci nezvesti in dekle razuzdane: glejte, ta je vaš križ! O, ne obupajte, ne opešajte, ampak nosite ta križ iz ljubezni do Boga voljno in vdano!

Strašno slabo znamenje je, če gre komu predobro na svetu. — Sv. Ambrož je nekoč potoval ter prišel v hišo bogatega gospodarja. Vstopivši v hišo, vošči gospodu srečo in blagoslov božji. Gospod pa odvrne na to: „Jaz in moja družina ne vemo, kaj je nesreča in kaj trpljenje.“ — Sv. Ambrož uteče takoj ves prestrašen iz hiše k svojim tovarišem in jim reče: „Vstanite hitro, bežimo odtod, ker v tej hiši ni Boga, podvizajte se prijatelji, da vas ne doleti maščevanje božje!“ — Komaj izstopi sv. Ambrož s svojimi tovariši iz hiše, se hiša podere in bogatin in njegova družina so umrli pod podrtinami.

Rimski vojvoda Marij je imel hude vojske zoper Nemce. Svoj tabor je postavil vstric svojemu nasprotniku, pa na kraj, kjer ni bilo vode. Kmalu so začeli Marijevi vojaki tožiti, da nimajo vode. „Glejte,“ zakliče tedaj Marij svojim vojakom „glejte, tam onstran sovražnikovega tabora je veliko vode. Vojskujte se srčno, zmagajte, prepodite nasprotnike, in ne bo vam zmanjkalo vode.“ Tudi nam je treba na tem svetu vojskovati se in trpeti. Vojskujmo se torej pogumno in stanovitno, potem poreče Bog

tudi nam, kakor je rekel sv. Juriju: „Ne boj se, služabnik moj, bodi stanoviten, ker po tebi se jih bo veliko izpreobrnilo k veri!“ Amen.

Ivan Kovačič.

Sv. Marka.

Zakaj Bog večkrat ne usliši naših prošenj.

Prositate in se vam bo dalo!

Luk. 11, 10.

Sv. katoliška Cerkev res prav po materinsko skrbi za svoje otroke. Vsaka dobra mati želi svoje otroke videti srečne in zadovoljne, zato se trudi zanje, uči jih vsega, kar bi jim v življenju utegnilo koristiti. Vse jim da, kar le more dati, česar pa jim ne more dati, pouči jih, kako morajo živeti, da bodo dosegli. — Enako dela sv. mati katoliška Cerkev. Vse nam deli, kar le more, a uči nas tudi, da ni zadosti le čakati, da prejmemo, temveč je treba tudi truditi se, da dosežemo srečo dušno in telesno, časno in večno; treba je predvsem prositi in moliti, da prejmemo od svojega nebeškega Očeta, kar želimo.

Na sv. Marka dan nas vabi sv. Cerkev v ta namen k skupnim molitvam in procesijam. Po polju in travnikih, po mestih in vaseh hodijo procesije od cerkve do cerkve, moli se mnogo, kakor da bi si kristjani mislili, ako na enem kraju ne bomo uslišani, bomo pa na drugem; uslišani pa moramo biti. — Kristjani! Mi pa, kakor skušnja uči, marsikaj prosimo in si želimo, kar pa vkljub prošnjam ne dobimo. Zakaj neki ne? Saj vendar je rekel Kristus sam: „Kdor prosi prejme, kdor išče najde, kdor trka, se mu odpre!“ Zakaj torej vkljub tej obljubi ne usliši časih naših prošenj? Zakaj nas mnogokdaj Bog rajše kaznuje, namesto da bi nas uslišal? Kristjani, meni se zdi, da nismo dovolj pripravljeni za dobrote, da jih torej ne zaslužimo, da zaslužimo za svoje grehe le kazni. Bog gotovo sam najbolj ve, kaj nam gre: ali plačilo ali kazni, ker on je vsegaveden, in tudi neskončno pravičen. — Pomislimo torej danes, zakaj s svojimi prošnjami tolikokrat ne dosežemo uspeha in nismo uslišani. Zakaj neki? Jaz pravim: 1. zato, ker ne znamo prav moliti in 2. ker ne prosimo pravih reči, ki bi nam koristile.

In to vam hočem v imenu Jezusovem danes dokazati!

Da je molitev človeku potrebna, to vam je dovolj znano. Kakor telo brez telesne hrane ne more živeti, tako tudi duša ne more živeti brez dušne hrane, katero ji podaja molitev. Da, reči moram, da molitev je človeku tako potrebna, da vsak, kdor odraste, mora moliti, ako sploh hoče biti zveličan. Zato je Kristus tolikokrat pri vsaki priliki priporočal molitev in svoje učence tudi učil, kako naj molijo. — Ako že na tem svetu prejmemo dobrote le tedaj, ako za nje prosimo, kolikobolj moramo prositi Boga, ki je gospodar vsega, ako hočemo res kaj dobrega prejeti za dušo in telo. Ako pa človek popusti molitev, ne sme in ne more nič več dobrega od Boga pričakovati.

Upam, da med nami takih ni, ki bi vsako molitev opustili, ker to bi bilo že najhujše. Toda takih je pa gotovo veliko, ki svoje molitve slabo opravljajo, ali ki ne znajo prav moliti. Vsem tem pa veljajo besede sv. apostola Jakoba (4. 3.): „Vi prosite, a ne dosežete, ker ne prosite prav.“

I. Pokazati vam hočem, katere so glavne napake v molitvi:

1. Mnogi molijo sicer veliko, a molijo tako raztreseno, mrzlo in tjevendan, kakor bi se iz Boga norčevali. Ne vedo, kje so začeli in kdaj so nehali.

Sicer je neka raztresenost, katere pa človek ni sam kriv; Bog jo pripusti, da nas hudobni duh izkuša in zapeljuje. Ko hoče človek poskrbeti v molitvi za svojo dušo in se odtrgati za nekaj časa od vsega posvetnega, tedaj se trudi hudobni duh na vse načine, da bi spokorniku kake druge misli vtepel v glavo, in ga od Boga odtrgal. Zato je dobra molitev res prava umetnost. Ako se človek tej raztresenosti ustavlja, tedaj raztresenost ni greh; toda ako pa človek med molitvijo radovoljno misli na vse drugo, le na Boga ne, potem pa to gotovo ni brez krivde. Takim ljudem veljajo besede Jezusove: „To ljudstvo me časti le z ustnicami, njih srce pa je daleč od mene.“ Marsikdo mnogo premoli, a brez vsake pobožnosti; moli tako, kakor bi kak stroj ropotal. Po pravičji pravi sv. Ciprijan: „Kako morete tirjati, da bi Bog na vas pazil, ko sami nase ne pazite?“ In sv. Cezar, škof orleanski piše: „Tisti, ki moli le z besedami, nabira si greh tam, kjer bi svoje zasluženje lahko zelo pomnožil.“

Sv. Bernard je videl nekdaj, ko je s svojimi redovnimi brati molil v cerkvi, da je poleg vsakega brata-meniha stal angel, ki je v knjigo zapisaval molitve. Nekateri angeli so pisali z zlatimi

črkami v znamenje, da je pri molitvi znotranja in zunanja pobožnost enako velika, nekateri so pisali s srebrnimi črkami v znamenje, da opravljajo dotični menihi molitev iz pravega namena; nekateri so pisali z navadnim črnilom v znamenje, da je njih pobožnost prav navadna brez odlike, molitev mlačnih menihov pa so zapisavali angeli z vodo, v znamenje, da vse njih prošnje pred Bogom nič ne veljajo.

Zato, kristjan, ti pravim; ne glej na to, koliko zmoliš, temveč kako moliš. Boljši je en sam očenaš pobožno in goreče odmoljen, nego pa deset rožnivecev kar tjevendan opravljenih.

2. Mnogo jih je tudi takih, ki molijo le zaradi sebe, ne pa zaradi Boga. Taki molijo navadno tedaj posebno radi, ko so v kaki veliki družini, da drug drugemu veselje delajo v molitvi; sami zase kar ne morejo molitve opraviti. Ti ljudje iščejo v molitvi le tolažbe in prijetnosti zase, ne pa časti božje. Podobni so otrokom, ki imajo svojo mater radi, ako jim da sladkarij, ako pa jim jih noče dati, dero se in kriče na vse grlo, pravi sv. Salezij. Takrat moliti, ko se človeku ravno zljubi, to pač ni težko in tudi ni bogvedikako zaslužljivo, a moliti tedaj, ko se človeku prav nič ne zljubi, to je lepo, to je res mnogo vredno pred Bogom, kakor nas uče razni svetniki; n. pr. sv. Terezija, sv. Filip Neri, sv. Ivana Chantalska itd.

3. Mnogi molijo tudi jako nestanovitno in, rekel bi, brez vsakega zaupanja. Ti so podobni vetru, ki je časih tako silovit, da hoče vse pokončati in podreti, drugič pa ga ni dolgo časa nič, da huda vročina hoče vse zamoriti. Ti molivci namreč enkrat molijo kar cele noči in dneve, za žive in za mrtve, kmalu potem pa vse popuste in morda cele dneve nič ne molijo, da strasti zopet zamore vse čednosti. O teh bi smel reči, da se hočejo z Bogom igrati ali ga imeti za kratek čas. On jim sicer nekaj časa prizanaša, ko pa vidi, da niso stanovitni, jim odtegne še tiste milosti, katere jim je prej dal; tako padejo nazaj v stare grehe. Po Salomonu jim govori Gospod (Preg. 1. 28.): „Klicali me bodo, pa jih ne bom več uslišal.“

Enaki so oni, ki sicer molijo, pa že naprej pravijo: „Saj vem, da me Bog ne bo uslišal!“ Pred takim govorjenjem svari pobožni Blozij, naj grešniki ne govore, da jih Bog zaradi grehov ne bo uslišal. Z grešniki bi se pač slabo godilo na svetu, ko bi jih Bog plačeval le po njih grehih. Bog daje tudi grešnikom rad dovolj milosti vsaj da se izpreobrnejo; seveda tisti pa, ki so v grehih trdovratni in nepoboljšljivi, tisti pa tudi tega ne zaslužijo

in ne dobijo. Zato uči sv. Jakob (1, 5, 7.): „Moli s zaupanjem, ne da bi dvomil; zakaj kdor dvomi, je podoben morskemu valu, katerega veter premika in žene semtertje. Potem naj tak nikar ne misli, da bo od Gospoda kaj prejel.“ In sv. Hijeronim kliče: „Kje je vera, pri vas kristjanih, ki z ustmi molite, z razumom pa Bogu hrbet obračate?“

4. Marsikdo moli sicer, a moli lažnjivo in hinavsko. Kako je neki to, da človek moli, pa se laže? Čudno je to, a žalibog, vendar le resnično! Tako moli tisti, ki nosi sovraštvo v svojem srcu, ki noče bližnjemu odpustiti. Kako more tak človek moliti: „Odpusti nam naše dolge, kakor tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom.“ Bog naj torej takemu odpusti, kakor on odpušča svojim razžalivcem! Ako on bližnjemu ne odpusti, kako bo Bog njemu odpustil? Ali ne vidite, da tak človek z molitvijo tako rekoč samega sebe po zobeh bije? Sv. Krizostom pravi po pravici, da se takemu molitev izpremeni v meč, katerega si človek sam v srce zasadi. — So pa tudi taki, ki molijo le navidezno, da bi jih ljudje videli in hvalili, za čast božjo pa jim nič ni mar. Zato uči Kristus sam: „Ako molite, ne bodite, kakor hinavci, ki radi v shodnicah in na voglih postajajo in molijo, da bi jih ljudje videli. Resnično, povem vam, prejeli so že svoje plačilo.“ (Mat. 6, 5.) In sv. Gregor Nac. piše: „Ako je kdo, ki hinavsko moli in ne iz srca, naj se trudi in muči, kakor hoče, vse je zastonj; in vseč mi je, ako kazen prime za svojo goljufijo.“

5. Največji zadržek, da človek v molitvi ni uslišan, pa je greh, ne s p o k o r n o s t. Sv. Janez pravi: „Bog grešnika ne usliši.“ (Jan 9, 31.) Sv. Avguštín uči: „Vsi tisti, ki slabo žive, kolnejo Boga, četudi njih jezik molči. Kaj pomaga, ako tvoj jezik Bogu slavo prepeva, tvoje življenje pa diha le kletev in hudobijo!“ Prav dobro pove sv. Krizostom, ko piše: „Poslušaj Boga v njegovih zapovedih, da te tudi on posluša v tvojih prošnjah!“ Ako torej hočemo, da bi Bog nam dal, česar ga prosimo, moramo mi njemu dati, kar mu gre. — Sedaj pa se vprašajmo: ali dajemo vedno Bogu, kar od nas tirja? Ah, kako malo mu damo, in še tisto kako neradi; koliko žalosti mu naredimo, kako malo pa veselja. Grešimo toliko, molimo pa tako malo!

II. Ako pa ga sploh česa prosimo, prosimo ga največkrat za take reči, katerih nam ni treba, katerih nam ne sme dati, ker bi nam škodovala. Starši, kaj storite vi, ako vas otroci prosijo žveplenk ali noža ali kake druge reči? Ali jim to daste?

Gotovo ne, ker bi otrokom to škodovalo in morda vas in še druge v nesrečo spravilo. Ako vas vaši odrasli sinovi in hčere v nedeljah prosijo denarja, ali ga jim daste? Če ste pametni, gotovo ne, ker ga pravzaprav ne potrebujejo. Kar jim je treba, dobe doma; če bi kaj več imeli, šli bi v slabe družčine, v krčme in se navadili pijančevati. — Tako tudi ljudje največkrat takih reči prosijo, katerih jim Bog kot dober, skrben Oče ne sme dati. Eden prosi denarja; ko bi mu ga Bog dal, odvadil bi se človek dela in se vdal lenobi in pijači. Ta ali drugi si želi dolgega zdravja in življenja; a ko bi mu Bog dal, postal bi morda velik grešnik in se pogubil, bolje je, da ga Bog prej k sebi pokliče. Vsi si prosijo dobre letine na polju in v vinogradih, sreče pri živini in povesod. No, to je prav, to je čisto naravno. A zakaj Bog tega marsikdaj ne da. Marsikdo godrnja nad Bogom, če je slaba letina, češ, saj Bog ni več dober, on me več ne usliši, jaz ga prosim, pa me tepe. Ljubi kristjan, pomisli vendar malo, kdo je pa kriv, da je slaba letina. Ali je Bog tega kriv, ali ti? Jaz pravim, da ti sam. Povejte mi, kristjani, kdaj se največ greha naredi, ali v dobrih ali v slabih letinah; in kdaj se največ moli, ali v dobrih ali v slabih letinah. Največ greha se naredi, najbolj ljudje na Boga pozabijo v dobrih letinah, ko imajo vsega dosti. Najbolj pa molijo ljudje v slabih letinah, ko vidijo, da jim bo trda predla, ako jim Bog ne bo pomagal. — Kristjani, zato vam pravim in vas zagotovim, da Bog je še vedno dober in usmiljen, še bolj kakor je sploh kdaj bil, toda mi smo zmerom bolj nehvaležni in trdovratni. Tudi on nam govori kot dober oče: „Če boste pridni, boste vse dobili!“ Pa mi nismo pridni, mi smo malo-pridni, hudobni, zato nam odteguje marsikaj, kar si želimo. On ti ponuja, a ti ga po roki udariš in mu iz roke izbiješ, namesto da bi hvaležno sprejel. Potem pa tožiš, da je Bog nate pozabil, da se te ne usmili. Priznati moramo, da mi ne zaslužimo, da bi se nas Bog usmilil, zaslužimo pač, da bi na nas pozabil. A on je še zmerom predober! Zato, kristjan ne toži več, da je Bog nate pozabil; priznaj rajše, da si ti na Boga pozabil.

Glejte, kristjani, če to enkrat res prav spoznamo, da smo mi na Boga pozabili, ne pa Bog na nas, potem smemo upati, da se nam bo začelo kaj boljše goditi. Dokler pa tega ne spoznamo, se ne bo nič na bolje obrnilo, ker mi sami Bogu bič v roke dajemo, da nas tepe. V sv. pismu govori gospod Bog: „Obrnite se k meni, in jaz se bom k vam izpreobrnil!“ Ako torej hočemo,

da se Bog milostno na nas obrne, obrnimo se mi k njemu s skesanim, ponižnim srcem in z milimi prošnjami, z gorečo molitvijo.

Molimo, kristjani, molimo, ker le molitev nam bo pomagala. „Na božjem blagoslovu je vse ležeče,“ pravi pregovor; in ta blagoslov božji se pridobi le z molitvijo. Starši, učite svoje otroke moliti; ako znajo dobro moliti, zapustite jim s tem najlepšo doto, ker sv. Avguštin pravi: „Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.“ In ako bodo znali vaši otroci prav živeti, ni se treba bati zanje, da bi se izgubili. Ako pa ne znajo moliti, vsi vaši trudi ne bodo nič izdali; četudi jih zavarujete od vseh strani, vendar vam bodo uhajali na vse strani. Mladenci in dekleta molite, ker molitev vam je trden steber, na katerega se morate opirati v viharnem potovanju skozi ta svet; molitev vam bo enkrat tudi ključ nebeških vrat.

Kristjani, molimo vsi, ker vsi krvavo potrebujemo božje pomoči; in te si drugače ne dobimo, nego z dobro molitvijo. Molimo torej dobro ne raztreseno, ne samo z jezikom, ampak s srcem, molimo stanovitno in s trdnim zaupanjem, da dosežemo od Boga, kar prosimo. Da pa dosežemo gotovo, očistimo svoja srca gnjusobe greha. Kdor je v grehah, je sovražnik božji, njegova molitev nima moči. Prosimo pa Boga tudi le pametnih reči, ki so nam res potrebne, ne pa tega, kar bi nam utegnilo škodovati; prosimo ga, naj nam da, kar potrebujemo za ta svet, pred vsem pa, da se ž njim združimo v svetih nebesih. Amen.

† J. Benkovič.

Priložnostni govori.

O sv. devištvu.

(Nagovor dekliški Marijini družbi.)

Krščanska dekleta! Dne 21. oktobra obhajajo sv. Cerkev god sv. device in mučenice sv. Uršule, katero tudi v tej župniji močno častite. O tej svetnici nam ni mnogo znanega, znana nam je pa njena lepa, mučeniška smrt. Z več tisoč tovarišic je prišla na Nemško, da bi se zaročila z nekim knezom. Blizo Kolina pa pade s svojimi spremljevalkami vred v roke divjim, grozovitim Hunom, ko so ravno takrat pridri na Nemško. Sv. Uršula pogumno na-

govarja tovarišice, naj raje umrjejo, kakor privolijo v pregreho in izgubijo nedolžnost. In res, Bog je deklicam naklonil toliko junaško srčnost, da se niso vstrašile tudi ne krute, mučeniške smrti: divji vojščaki so device z meči in sulicami pomorili.

Koliko ljubezen in spoštovanje so morale te deklice imeti do svetega devištva, da so raje v hudih mukah umrle, kakor izgubile svoje devištvo!

Ker pa nam iz življenja svetnikov niso znane samo sv. Uršula in njene tovarišice, ki so bile za deviško čistost pripravljene dati svoje življenje, ampak tudi mnoge druge svetnice in mučnice, ki so ravnotako ravnale, zdi se mi, hčere Marijine, umestno, da danes premislimo lepoto in krasoto sv. devištva, da spoznamo, ali je dar svetega devištva res tolikanj vreden, da so pametno ravnale sv. device, če so zanj tako veliko trpele in celo umrle.

Govorim pa: I. o devištvu sploh, II. o vednem devištvu, III. o devištvu v samskem stanu.

I. 1. Visoka je čast sv. devištva, t. j. trdne volje ne privoliti v skušnjave, misli, želje, besede, djanja, ki bi omadeževala srce ali celo oskrunjale telo z meseno poželjivostjo. Lep vrt je sveta katoliška Cerkev; cvetice na tem vrtu pa so po besedah sv. Ciprijana tisti, ki deviško živijo. Vsi kristjani skupaj so čreda Jezusova, jagnjeta v tej čredi pa so oni verniki, ki ohranijo deviško čistost. Veliko lepih cerkva je zidanih po svetu, po teh cerkvah gorijo noč in dan svetilnice in sveče, te svetilnice in sveče so one device, ki svoja čista srca Bogu darujejo. V vsaki župnijski cerkvi stoji pozlačen, s svilo prevlečen tabernakelj, v kateremu prebiva Jezus najsvetejši; tak tabernakelj je srce Bogu posvečene device, ker v njem Gospod najraje ostane.

Ni čuda, če je vže sv. pismo stare zaveze, občudovaje visoko čast deviškega stanu, vskliknilo: *O kako lep je čisti rod v svoji svetlobi; zakaj njegov spomin je večn, pri Bogu in ljudeh ima hvalo.* (Modr. 4, 1.)

a) „Hvalo ima pri ljudeh.“ — Stari Rimljani so bili pogani, Marije niso še poznali, ker je tedaj še ni bilo, tudi posebno čisto niso živeli, a deviško čistost so vendar visoko cenili. Imeli so poseben zbor svetih devic, katere so se imenovala Vestalke, in ki so celo življenje morale deviško živeti. Imele so nalogo, da so tako imenovani „sveti ogenj“ v tempelju varovale. Vse ljudstvo

je te device častilo. Ako so kakega hudodelca peljali na morišče, pa mu je nasproti prišla Vestalka, takoj je bila zločincu smrtna kazen odpuščena. — Če se je pa Vestalka pregrešila z nečistostjo, skopali so ji globok grob, v ta grob so spustili lestvo, in po tej lestvi je morala nesrečnica sama v jamo, na vrhu so pa jamo zakrili in z zemljo zasuli, tako da je bila živa pokopana.

Tako so torej neverni Rimljani častili devištvo. Tako je bilo vse čase semkaj, tako je tudi še zdaj, da poštena, sramežljiva dekleta hvalo najdejo pri dobrih, poštenih ljudeh. Pa še celo takim, ki sami niso zmeraj prav živeli, se nečistovanje in prešestovanje gnjusi, ker vest sama jih sili, da deviško zdržnost priznajo, grdo nesramnost pa zavržejo. Ali je treba še potem praviti, kako so sveti možje, od Boga posebno razsvetljeni učeniki o tej čednosti govorili in pisali? Kratko je povedal Tertulijan: „Vse zlato tega sveta toliko ne velja, kolikor ena sama čista duša.“ In sv. Ambrož: „Vsaka devica je kraljica: kajti Bogu posvečena je nevesta najvišjega kralja; pa tudi zato, ker sama kraljuje čez svoje počutke.“

b) Zato je umevno, da ima čist rod tudi hvalo pri Bogu ...

Jezus Kristus blagruje čiste: *Blagor čistim, ker Boga bodo gledali.* — Boga bodo gledali tudi drugi, pa čisti bodo vže na tem svetu zadobili večje spoznanje božje, in ta čednost bo največ pripomogla, da se bodo zveličali. Gospod sam je rekel, da so tisti, ki se „ne ženijo in ne možijo, kakor angeli božji.“ (Mat. 22, 44.) Kako ljubo mora biti Jezusu sv. devištvo, se spozna tudi po tem, ker si je izbral deviško Marijo za svojo mater, deviškega sv. Jožefa za svojega rednika, deviškega sv. Janeza je med apostoli najbolj ljubil. Zakaj tako? Zato, ker je najsvetejše Srce Jezusovo dobro vedelo, s koliko lepoto navdaja deviška čistost vsakero dušo. Sv. Jeronim je zapisal besede: „Imej katerikoli čednost, naberi si dobrih del še tako veliko, če pa nisi ozaljšan s čistostjo, nič nimaš.“

2. Iz tega izvira rajska sreča in vesela zadovoljnost, ki navdajeti nedolžne čiste duše. Kako bi ne bile deviške osebe vesele, vsaj biser sv. devištva jih dela neizmerno bogate. Ta ali ona dekle je morda ubožnega stanu, morda si pri tujih ljudeh kruha služi, ne more se ponašati z doto, ne z bogatimi starši, ne more pričakovati sijajne bale, pa njena dekliška poštenost ji pridobi veljavo in ime ne samo pri ljudeh, ampak tudi pri angelih, svetnikih, Mariji, pri Jezusu v nebesih. Z mirno

vestjo se pridruži med svoje tovarišice — dekleta, njeno devištvo ji pridobiva pravico, da se ji reče „dekle“, da se ji pravi „devica“. Z mirno vestjo vstaja in z mirno vestjo lega spat in kedar povzdigne svoje roke k molitvi, stori to z zaupanjem, da Bog glasu čistega srca in čistega jezika ne bo zavrzel. Kakor živahen potočič po travniku, tako poteka nedolžnemu človeku vesela mladost — tak človek se raduje svojih mladih dni. In lepa pomlad, bogata jesen! Kristjan, ki je v deviški čistosti pričel svoje življenje, takemu bo dal Bog svoj blagoslov, da bo tudi v poznejših letih živel po zapovedih božjih.

3. Kaj pa če biser devištva izgubiš?

Silna je ta izguba! Ako izgubiš mnogo denarja, je to hudo, ali denar še morda najdeš, morda si ga vnovič prislužiš. Devištvo izgubljeno je za zmeraj izgubljeno. Kaka je britka ta zavest, lepo nedolžnost zapraviti, to vedo najbolje oni, ki so devištvo izgubili, pa s solzami vzdihujejo po njem, pa ga ne morejo dobiti nazaj.

V „Vencu“ 1902 je bilo priobčeno naslednje pismo neke zapeljane deklice. Pisala ga je v decembru 1899 nekemu misijonarju, ki so imeli v rojstnem kraju tiste deklice sv. misijon in so tam vpeljali tudi Marijino družbo. Častiti gospod misijonar! morda se čudite, da prejmete od nepoznane osebe to pismo. Pa pisati sem vam morala v svoji stiski, da si vsaj nekoliko olajšam svoje srce. Oh, kako so deklice srečne in iz srca vesele, jaz pa tako žalostna! Častiti gospod, oprostite še enkrat, da vam pišem! to sem storila, da dobim vsaj nekoliko tolažbe, ker jaz sem zapeljana deklica, ki sem izgubila nedolžnost. Pridige ob sv. misijonu so bile zame grozno grenke; druge dekleta so bile lahko ponosne, kedar so slišale nagovor „device“, mene je pa rdečica oblila. Ravno ob takih priložnostih se rane, katere si je človek sam vsekal, ponovijo, in zdi se mi, da sem čisto zavržena. . . . Deset let je semkaj, odkar sem najdražje izgubila, kar sem imela. O ko bi mogla in smela le enkrat na prižnico stopiti in mladim deklicam vse dopovedati, koliko britkega je treba občutiti, če se ljubega Boga ne posluša in le hudobne ljudi posluša. Jaz sem imela dobre starše, ki so nas otroke lepo učili in nam dajali lepe zglede. Moja sestra je umrla 18 let stara — brž po svetem misijonu. Kako lepe smrti je umrla. Jaz sem takrat služila tukaj v mestu pri dobrih ljudeh. Bila sem tedaj zelo srečna, zato, ker sem bila še nedolžna. O, ko bi bila takrat tudi jaz umrla! — Pa ne bom tožila drugih, sama sem kriva. Od prilizovalca sem se dala premotiti! — In pohujšanje in žalost, ki sem je naredila svojim staršem in svojemu bratu. . . ! Mati kar verjeti niso mogli, celo jokati niso mogli; rekli so: „O ko bi mogla vsaj za tvojo rakvijo iti, in ob tvojem grobu stati, samo, da bi te videla nedolžno pokopati, o ti ubogi, nesrečni otrok!“

Nič več ne bom naprej govoril... Krščanske device! jaz upam, da verjamete tej britko poskušani, nesrečni deklici, kako grenka je izguba sv. devištva. Jaz upam, da imate tudi vse v srcu to tiho željo: o, da bi se meni kaj takega ne zgodilo!

4. Vem, da se je vam smilila ta nesrečna deklica, vsaj nesrečna je bila res, ker je izgubila bogat kinč svoje duše. Naj ima dekle še tako lep venec lepih čednosti na glavi, v tem vencu najlepša roža je sv. devištvo. Za to čednost je Bog obljubil posebno plačilo v nebesih. Skrivno razodenje pravi, da bodo device pele v nebesih novo pesem, katere nihče drugi ne bo mogel peti. Ako je devištvo čednost, ki povzdigne človeka med angele, gotovo tudi Bog to čednost bogato plačuje.

Ali Bog je tudi oster Sodnik, ki je čistosti nasprotno pregreho — nečistovanje že na tem svetu najostreje kaznoval. Vesoljni potop, Sodoma in Gomora: te besede so priča, kako se Bogu gnjusijo tisti grehi, ki so sv. devištvu nasprotni. Sveta čistost pozlata vse druge čednosti; če pa čistost obledi, obledijo tudi druge čednosti. Za prvim grehom pride rad drugi in tretji in v kratkem se nasnuje okoli nesramne strasti cel klopčič raznovrstnih grehov in grešnih razvad, ki vodijo človeka v večno pogubljenje. Kako nevarna je izguba devištva, to pojasnuje tudi trditev sv. Alfonza Ligvorija, ki pravi, da izmed 100 pogubljenih v peklju jih je 98 pogubljenih radi nečistosti. Kako silno bi se torej morali bati tiste hudičeve mreže, kateri se pravi nečistost! In kako zelo bi morali varovati biser sv. devištva, da ga tatovi ne ukradejo in roparji ne uropajo!

Krščanska dekleta! ali vam je torej ukazano, da celo življenje sv. devištvo ohranite?

Čistost je trojna: zakonska čistost, vdovska, in čistost deviška ali samskega stanu. Verska resnica je, da deviški stan pred Bogom več velja, kakor zakonski stan. Bog je sicer tudi sv. zakon postavil, pa je kot svet določil: kdor hoče popolnejši biti, naj se iz ljubezni do Jezusa zdrži zakonskega stanu. To se imenuje vedno devištvo in eden izmed treh evangeljskih svetov. Med nami je veliko deklet, ki niso omožene. Pa zakaj niso omožene? Morda niso imele priložnosti, morda so bile bolehnne, morda niso imele dote. Torej te so ostale v samskem stanu, pa le prisiljene. Take naj spoznajo, da vlada modri Bog nad njimi, da ne bodo godrnjale, če se ne morejo omožiti ali celo pregrešno hrepenele po zakonu. Ako pa katera iz p o b o ž n o s t i sklene in

obljubi, da se *ne bo možila*, je to dar, ki ima visoko ceno pred Bogom. Ako zaobljubi vedno devištvo, oziroma da vstopi v kak red ali samostan, je to izpolnjevanje enega izmed evangelijskih svetov.

II. Vedno devištvo... Ker je devištvo samo na sebi tako lepo in sveto, tolikanj čislano pred Bogom in ljudmi, ker rodi v človeku tolikanj notranje zadovoljnosti, in ker človek v deviškem stanu veliko lažje skrbi za svojo dušo in se mnogo višje povzdigne v ljubezni božji — je čisto naravno, da je bilo mnogo oseb obojega spola, ki so sv. devištvo hotele ohraniti celo življenje. Kdo se ne spominje tukaj svetih nekdanjih devic kakor sv. Neže, sv. Barbare, sv. Lucije i. t. d., ki so odbile bogate in blesteče možitve, samo da so Jezusu zveste ostale. Niso samo svoje nedolžnosti ohranile, marveč z obljubami so se posvetile Jezusu, da hočejo edino njegove biti. Niso samice ostale, ker jih nihče ni snubil, o ne; mnogo njih je bilo plemenitih, bogatih, izobraženih, zalih — pa vse to jih ni premotilo: deviška in čista ljubezen do Jezusa je bila večja, kot vse posvetno nagnenje in vse mesene skušnjave. Pa tem devicam niso šli morda starši in bratje in sestre na roko, da bi njim prigovarjali: le dajte tako narediti. Ravno narobe. Sv. Barbaro je lastni oče umoril, ker je odločno odklonila ženina, katerega jej je oče odbral. Hudo preganjanje, zaničevanje, napeljevanje v greh, muke in grozna smrt: to so bili pripomočki, s katerimi so hoteli trinogi ukrotiti in premagati nežne device, da bi izdale sv. devištvo in zatajile Jezusa!

Kaj ne — ako slišimo ali beremo o teh svetih devicah in mučenicah, moramo strmeti, da so bile ženske tako močne in stanovitne in jih moramo častiti in jih prositi, da bi tudi nam izprosile tako veliko ljubezen do sv. deviške čistosti! Pa porečete — tako je bila nekdanj! Sedaj ne moremo dekleta več tako ravnati. Koliko skušnjav je treba premagati, kako mamljiv je svet s svojimi zapeljivostmi. Da res! Velikrat so naša dekleta tako posvetne, lehkomišeljne, fantovske ali celo razbrzdane in predrzne — pa teh zadnjih ne štejemo več med dekleta. Pa tudi nikakor ni res, da bi bile vsa dekleta tako posvetne. Koliko tihih vijolic živi skritih po posameznih farah, ponižnih in čistih, v duhu sklenjenih z Jezusom, ki imajo edino željo, kako bi njemu dopadle. Po kranjskih samostanih je bilo 1902. leta 458 redovnic in usmiljenk, ki so za celo življenje ali za nekaj časa storile obljubo

devišta, polovica teh redovnic je bilo Kranjic, velika večina pa Slovenk sploh in le nekoliko Nemk med njimi. Te redovnice so izšle izmed ljudstva, sedaj so v resnici podobne večni luči, ki gori tu pred tabernakljom noč in dan v čast Jezusu, vsaj edino v čast božjo so posvetile te device svoje življenje, svoja srca. Luč te ljubezni božje in tega svetega navdušenja pa so prižgale še tedaj, ko so zunaj med svetom živele.

Če je bilo tem mogoče navzeti se duha devic iz prvih časov krščanstva, mogoče je to tudi drugim.

Ali se pa to od vas zahteva? Ne, ne zahteva se! Tako deviško celo življenje živeti, devištvo zavoljo Boga ohraniti, in to sredi med svetom, to je velika milost, velika pobožnost, kakršne Bog ne tirja od vsakterega, ampak svetuje le kot nekaj zelo Bogu dopadljivega. Sreča je to, ako božja milost hoče kako devico tako visoko povzdigniti; sama zase poskrbi tako najboljše, obenem pa s svojim zgledom pripoveduje drugim, da je le „eno potrebno“.

III. Zahteva pa Bog od vseh deviško čistost v samskem stanu, zahteva jo tudi od vas.

Od vseh, ki niso poročeni, zahteva Bog zdržnost, ne samo v dejanju, ampak tudi v mislih in željah. Če se tudi ne morete tako visoko povspeti, da bi se Bogu z vednim devištvom posvetili — kako prenačljeno zaobljubo storiti bi celo prav ne bilo in še posebno ne, ne da bi se prej posvetovali s spovednikom — pa to smete in morate reči: če me previdnost božja pusti živeti v samskem stanu, dokler v tem stanu živim, hočem vsikdar skrbno varovati biser sv. devištva!

To ste posebno dolžne storiti ve, kot hčere Marijine. Katera čednost je pa bila pri Mariji najlepša — ali ne njena deviška zaobljuba? Visoka je bila čast Matere božje, pa tudi to čast je bila pripravljena raje žrtvovati, kakor devištvo. „Kako se bo to zgodilo, ko sem Bogu vedno čistost obljubila“ — je v vidnem strahu vprašala nadangela Gabriela.

Deviško čistost ohraniti pa ni lahka stvar; mlad človek je izpostavljen hudim skušnjavam. — Ako jih hočeš zmagati, zapomni si tri besede: moli, beži, čuvaj!

Moli —! Kralj Salomon je rekel: „Ker sem vedel, da ne morem biti drugače čist, kakor če mi da Bog, sem ga prosil za to.“ Tako prosí, krščansko dekle, tudi ti za dar sv. čistosti. Priporočaj se Materi božji, sv. Jožefu, sv. Alojziju. Kadar prideš

v posebne skušnjave, tedaj še bolj moli in še pogosteje prejemaj sv. zakramente. „Kdor se k Bogu ne zateče, je izgubljen.“ (Sveti Alfonz Lig.)

B e ž i — ! Beži pred grešno priložnostjo, izogni se nevarnih družčin, plesov itd. Z vso previdnostjo občuj z drugim spolom, bodisi doma, ali na potu ali pri delu; občuj toliko, kolikor ravno mora biti. Ne postojaj ali posedaj sama z drugim spolom, ne po dnevu, še manj o večernih urah. Vsako predrzno, nedostojno vedenje vpričo tebe zavrni, in pojdi proč od take osebe ali takega kraja. Ne občuj tudi ne z dekletki, ki so posvetna, gizdava in polna posvetnega ali celo grešnega govorjenja.

Če te kdo vpraša zastran možitve, nikar ne verjemi vsaki sladki, priliznjeni besedi. Za hrbtom staršev in spovednika ne sklepaj nobenega znanja. Dekle, ki po slabih potih hodi ali se celo hoče ponoči pogovarjati, naj raje sama iz Marijine družbe izstopi, ker potem bo dajala manjše pohujšanje in ne bo v nevarnosti, da bo iz Marijine družbe izključena. Ako svoje reči prikriva, naj ve, da jih Bogu ne prikrije; ako spovednika slepi, naj ve, da so njene izpovedi neveljavne.

Č u v a j — ! Čuvaj svoje telo . . . Ne mehkuži se s poleganjem, lenobo, hrano. Stoječa voda se usmrači in za lenim človekom nečistost hodi. Nikar ne meni, da moraš vse videti, vse slišati, vse govoriti; tudi misliti in pozeleti ne smeš vsega, kar bi hotela. „Nemogoče je, pravi sv. Alfonz, da bi devica Jezusu zvesta ostala, ki živi v razveseljevanju in posvetnih zabavah, ki ne brzda svojih počutkov, ki hoče vse jesti, vse gledati, vse slišati. Čistost je cvetica, ki raste samo v zaprtem vrtu in pod trnjem zatajevanja.“ Sv. Frančišek Saleški je mnenja, da je čistost res zelo lepa čednost, pa ni treba ravno toliko o njej govoriti, bolj važno je, da se v njej v a d i m o.

Jez sv. čistosti je nežna s r a m e ž l j i v o s t.

O sv. Fini pravi molitvenik „Krščansko devištvo“: „Bila je deklica zalega lica, pa še lepšega nedolžnega srca in sramežljive duše. Veliko mladeničev se je hotelo seznaniti z njo, ali bali so se Fino ogovoriti, ker se je toli pametno in sramežljivo nosila.“

Dekle, dokler boš sama sramežljiva, dostojna v svojem govorjenju in vedenju, bodo tudi tebe celo lahkomišelnii mladeniči spoštovali, da se ne bodo upali vpričo tebe kaj slabega započeti ali ti zanjke nastavljati. Taka dekle je podobna Mariji, lepa je, in veliko zapeljevanja prepreči. Deklica brez sramu pa zakrivi

mного tujih grehov; ker je zagrinjalo sv. čistosti zavrgla, izgubi se gotovo v kratkem času v grdih mlakužah. Nad takim človekom, katerega sram ni, je obupati.

Zato bodi spoštljiva sama do sebe in vpričo drugih. Kadar si v družbi, ali kadar delaš, in če je tudi vroče, bodi tvoja obleka vselej taka, da ne bo drugim v spodtikljaj. Ne pripuščaj nobenih nečistih besedi, grdih namigljajev in šal, ali celo grešne vsiljivosti: če v take reči privoliš, si kriva sama svojega smrtnega greha in sama se postavljaš v nevarnosti.

Govorjenje tvoje bodi preišljeno. Ne govori rada o plesih, o ljubezni, ki jo imajo mladi ljudje, o osebah drugega spola, ker tvoj jezik te lahko zapelje kmalu predaleč, da boš mislila in govorila reči, ki so pregrešne. Kako pohujšanje, ki se je kje zgodilo, raje zamolči, in ne nosi tega naprej. Moli zase in za druge, ki so v greh zabredli.

Ne pozabi, da je tvoje telo tempelj Sv. Duha, posvečeno večkrat po sv. zakramentih. Tvoj angel varih in Bog te vidita zmeraj, kaj delaš, če te tudi drugi ne vidi.

Staršem in spovedniku svojemu ničesar ne prikrivaj; hudiču se zelo račun meša, če še kdo drugi za njegove račune izve. Nikar se ne zanašaj na svojo moč, na svojo pamet in ne govori: ne mislim nič hudega. Ti morda ne misliš hudega, ali hudobni duh, tvoj zapeljivec misli zmeraj hudo. Ali si ti svetejša, kakor je bila Eva, ali si ti močnejši kakor Jezus? Iz majhne iskre velik ogenj nastane. Vsa nesrečna, izgubljena dekleta so z majhnim pričela, tudi spridene razbrzdanke, tudi detomorilke. In kako žalosten konec! Ali hočeš, da bodo za teboj s prstom kazali?

Moram nehati. V neki premožni kmečki hiši so imeli dve hčeri. Obe sta imeli po več tisočakov dote. Eni je bilo ime Franica, drugi Nežika. Franica je bila veselo dekle, pa tudi možata, odločna, ponosna na svoje devišstvo, prednica Marijine družbe v veliki župniji. Druga — Nežika je bila bolj tiha, pobožna. Dobil sem jo enkrat pri belem dnevu z molkom v roki. Želela je, da vstopi v samostan. Starši ji niso branili. Pripravili so ji lepo doto, nevesti Jezusovi, ko je odhajala v samostan v Škofjo Loko. Za tisti dan, ko je bila preoblečena za redovnico, poslala mi je podobico Srca Jezusovega s podpisom: Ljubezen naša samó — le Jezus naj bo! To podobico hranim še zdaj. Čez nekaj let izvem, da je Nežika umrla. Mislil sem si: Srečna dekle! Možila bi se lahko, pa se nisi hotela. Za svoj del si si izvolila sv. devišstvo. Kako lahka je bila tebi sodba, ki si z deviškimi vencem na glavi stopila pred večnega sodnika. Amen. *J. Mikš.*

Pogled na slovstvo.

1. *Die katholische Weltanschauung in ihren Grundlinien mit besonderer Berücksichtigung der Moral.* Ein apologetischer Wegweiser in den großen Lebensfragen für alle Gebildete. Von Viktor Cathrein S. J. Zweite bedeutend vermehrte Auflage. 8° Str. XVI + 578. Herder. Cena 7'20 K, vezano 8'16 K. — Pisatelj te knjižice je na dobrem glasu: mnogo zaslug si je pridobil zlasti s svojo „Moralphilosophie“, ki je sicer znanstvena knjiga, a vendar tako uravnana, da jo bode s pridom bral, kdor ima za seboj srednjo šolo. Za svetno inteligenco je pisana. Pravtako tudi ta, ki jo imamo sedaj v razpravi. Imela je sicer v prvi izdaji drugo ime: „Die katolische Moral in ihren Voraussetzungen und ihren Grundlinien.“ Torej je prvotno hotel pisatelj dati omikanemu občinstvu apologijo krščanske morale. A kmalu je izpoznal, da mu ni smeti izpustiti temeljev krščanskega svetovnega naziranja, zakaj morala ni kak predmet zase, ampak je v najtesnejšem stiku z vsem katoliškim svetovnim naziranjem. Tako je v drugi izdaji knjiga zagledala beli dan pod drugim imenom, pod katerim nam podaja apologijo katoliškega svetovnega naziranja sploh in katoliške morale posebe. Razdeljena je v tri dele. Prvi nam kaže človeka; njegov izvor, njegovo bistvo in poslednji namen s stališča zdrave pameti. V drugem delu nam podaja dokaz za resnico krščanskega razodetja: božanstvo Kristusovo in njegove Cerkve. Tretji del nam slika temeljne črte katoliške morale. Pisatelj se dalje pomudi zlasti pri modernih napadih na katoliško moralo in jih srečno razkriva in pobija. — Ker je danes na vsakem shodu in ob vsaki priliki toliko naskokov na krščansko svetovno naziranje, zato bi želeli, da to knjigo zlasti omikanci v roke dobe. Iz nje se pouče o temeljnih vprašanih krščanstva in pa o notranji ničevosti in praznoti nekrščanske novodobne filozofije in kulture. Tudi omikanim ženskam nemščine večšim, recimo učiteljicam, bi jo prav privoščili. Vsebina in oblika sta v lepi skladnosti.

Dr. A. Karlin.

2. Braun, J. S. J. *Die Kirchenbauten der deutschen Jesuiten.* Ein Beitrag zur Kultur- und Kunstgeschichte des 16., 17. und 18. Jahrhunderts. Freiburg, Herder V. 8°. — Erster Teil: Die Kirchen der ungeteilten rheinischen und der niederrheinischen Ordensprovinz. Mit 13 Tafeln und 22 Abbildungen im Text (XII + 276) 1908. Cena K 5'76. — Zweiter (Schluß) Teil: Die Kirchen der oberdeutschen und der oberrheinischen Ordensprovinz. Mit 18 Tafeln und 31 Abbildungen im Text (XII + 390) 1910. Cena K 9'12.

Morda se bo komu zdelo odveč, da poročam o tem delu učenega jezuita P. Brauna, priznanega zgodovinarja umetnosti. Na prvi pogled se zdi tvarina, ki je v obdelana omenjenih dveh zvezkih knjige, preveč odročna in raditega za nas manjše koristi. V resnici pa je delo tudi splošno velike vrednosti, in tudi mi bi se mogli iz knjige mnogo naučiti. Že kot temeljito pisano zgodovinsko delo je knjiga jako pomembna, ker opisuje cerkvene stavbe jezuitov, o katerih so poročila v nestvarnih zgodovinskih spisih polna zmot. Omenjena knjiga pa opisuje jezuitske cerkve z arhitektonskega, zgodovinskega, estetskega in umetniškega stališča tako strogo znanstveno in jasno, da se nam pokaže delovanje jezuitov na polju cerkvenega stavbarstva v pravi luči. Na podlagi raziskovanj v tej knjigi mora biti za vselej konec

krivemu pojmovanju o jezuitskih cerkvah in o napačno nazvanem „jezuitskem slogu“. To je tem večje vrednosti, ker se celo odlični zgodovinarji umetnosti do zadnjega časa niso mogli otresti raznih predsodkov in so se dali zapeljati neosnovanim trditvam, sami pa stvari niso študirali.

Knjiga je nadalje priporočljiva radi svoje temeljitosti. Pisatelj si je ogledal in preštudiral do zadnje podrobnosti vse cerkve, ki jih opisuje. Zasedoval je v arhivih natanko vse podatke za zgodovino stavb, fotografiral je sam vse cerkve in njih opravo. Način popisovanja je klasičen. Nisem še skoro dobil v roke knjige, ki bi tako jasno, preprosto, trezno in temeljito in stvarno opisovala stavbe. V tem pogledu je knjiga prav vzorna. Zato jo je lahko priporočiti vsakemu, ki bi se hotel sam pečati z opisovanjem cerkvenih stavb. Naj pripomnimo ob tej priliki, da bi bilo prav koristno, če ne potrebno, da se v župnijske kronike sprejme natančen popis cerkve ob času, ko se prične kronika spisovati. Kar je o cerkvenih stavbah in opravi v inventarjih, je vse premalo in ne zadostuje za poznejše raziskovanje zgodovine.

Prav poučno in velikega praktičnega pomena je poglavje o vrednosti in splošnem značaju jezuitskih cerkva, zlasti v drugem delu knjige (str. 336 in dalje). Jezuiti so splošno cenili in zidali cerkve z eno ladjo, „kar je važno ne le za pridige, ampak tudi, da se more ljudstvo neovirano udeleževati in popolnoma uživati tudi v druga bogoslužna opravila. To predvsem so jezuiti nameravali: vpeljati vernike iznova v zakladnico liturgije in jih napolniti z novo ljubeznijo, novim razumevanjem svetih skrivnosti.“ (Str 337.)

Če slednjic še omenim, da imamo tudi v naših krajih cerkve, ki so bile zidane ali prezidane od jezuitov (Sv. Jakob v Ljubljani, stolnica v Celovcu, Sv. Ignacij v Gorici itd.), je opravičen povod, da knjigo prav toplo priporočam.

J. Dostal.

3. *Katechismus der Gelübde für die Gott geweihten Personen des Ordensstandes.* Von Petrus Cotel S. I. 7. Aufl. 12° (VIII. in 104 str. Herder. Freiburg in Wien; — 84 vin. vezana K 1.44. — Ta knjižica obravnava v obliki vprašanj in odgovorov skoraj popolnoma in, kar je še več vredno, teologično korektno vse to, kar je treba vedeti glede redovnih obljub. Vsebina knjige je vseskozi praktična; zato bo dobro služila redovnikom, spovednikom redovnic, predstojnikom, zlasti pa magistrum in magistrum novincev. Pri razlagi vsaku obljube poudarja pisatelj prav jasno razloček med evangelijskim svetom kot obljuba ali pa kot čednost. Lahko se pregrešiš zoper čednost, nisi se pa še pregrešil zoper obljubo. Ta jasnost je jako koristna zlasti pretankovestnim dušam. Novo izdajo je oskrbel župnik O. Witz, in imenovati jo moramo res popravljeno in pomnoženo. V prejšnjih izdajah n. pr. razloček quoad dominium radicale glede slovesnih in neslovesnih obljub ni bil jasen, v tej izdaji je popolnoma jasen. Hvale vredno je, da izdajatelj navaja tudi pismo Leona XIII. od 22. januarja 1899., ki brani vzvišenost redovnih obljub in redovnega stanu napram amerikanizmu, in pa dekret: „Quemadmodum omnium“ od leta 1899., ki daje važna določila glede spovedi in sv. obhajila zlasti v redovih, v katerih so predstojniki lajiki. Opomnili bi le na en — rekli bi partikularen nedostatek — glede onih redov, ki obljubijo poleg obljub izpolnovati tudi vodilo, n. pr. redovniki prvega reda sv. Frančiška. Vsled tega postane lahko marsikaj velik greh zlasti glede rabe reči, katere prepoveduje vodilo, kar bi v splošnem pomenu obljube uboštva morda ne bilo tako pregrešno. V takih slučajih strogo veže vodilo, štatuta pa so le direktivna.

P. E. P.